

2015

þý ‘ Á ± 2 1 0 ® † ½ ç 1 ¾ .

Paparistodemou, Neophytos

þý Á ð³ Á ± ¼ ¼ ± " ¹ μ , ½ - Á ⁰ ± ¹ • Å Á É À ± Ê ⁰ ì ÿ ¹ ⁰ ç ½ ç ¼ ¹ ⁰ ì " - ⁰ ± ¹ ç , £ Ç ç » ® • ç ¼ ¹ ⁰ ì ½ ⁰ ± ¹
þý • À ¹ ã ã • ¼ ì ½ , ± ½ μ À ¹ ã ã ® ¼ ¹ ç • μ - À ç » ¹ ã - Æ ç Å

<http://hdl.handle.net/11728/6819>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΡΑΒΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ

ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΠΑΠΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΥ

Μεταπτυχιακό πρόγραμμα στο Διεθνές και Ευρωπαϊκό Οικονομικό Δίκαιο(LLM)

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

Πάφος – Κύπρος

ΕΤΟΣ 2015

Νομική Σχολή Πανεπιστημίου Νεάπολις

σε μερική εκπλήρωση

των απαιτήσεων για την απόκτηση

του Μεταπτυχιακού του

LLM

ΑΡΑΒΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ

Επιβλέπων καθηγητής Λέκτορας Γεώργιος Παυλίδης

**Αφιερώνεται εις μνήμη του
πατέρα μου Γεώργιου.**

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Το πάζλ έχει πλέον ολοκληρωθεί. Θα ήθελα καταρχήν να ευχαριστήσω όλους όσους συνέβαλαν με οποιονδήποτε τρόπο στην επιτυχή εκπόνηση αυτής της διπλωματικής εργασίας. Θα πρέπει να ευχαριστήσω θερμά τον καθηγητή Λέκτορα Γεώργιο Παυλίδη, για την επίβλεψη αυτής της διπλωματικής εργασίας. Ήταν πάντα διαθέσιμος να μου προσφέρει τις γνώσεις και την εμπειρία του, και ο οποίος με τις πολύτιμες συμβουλές του και παρατηρήσεις του, συνέβαλλε στην διαμόρφωση της τελικής μορφής της εργασίας αυτής.

Επίσης θα ήθελα να ευχαρίσω τους καθηγητές του μεταπτυχιακού προγράμματος Διεθνές και Ευρωπαϊκό Οικονομικό Δίκαιο που με καθοδήγησαν για ένα έτος στο πολύ ενδιαφέρον και ευρύ αντίκειμενο του μεταπτυχιακού αυτού προγράμματος.

Πάφος, 2015
Νεόφυτος Παπαριστοδήμου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	8
Εισαγωγή.....	9,10
Κεφάλαιο 1 Αραβική άνοιξη – αιτίες – εξέλιξη του φαινομένου	
1. Ο όρος Αραβική Άνοιξη-προέλευση του όρους.....	11
2.Αιτίες και αφορμές της Αραβικής άνοιξης.....	12,13
3.Ιστορική αναδρομή των χωρών που έλαβε χώρα το φαινόμενο της Αραβικής άνοιξης	13,14
3.1 Τυνησία.....	14,15
3.2 Αλγερία.....	15,16
3.3 Μαυριτανία.....	16,17
3.4 Λιβύη.....	17,18
3.5 Μαρόκο.....	18
3.6 Συρία.....	19,20,21
3.7 Αίγυπτος.....	21,22
3.8 Υεμένη.....	23,24
4.Αραβική άνοιξη και μέσα Κοινωνικής Δυσκτίωσης.....	25,26,27
4.1 Αίγυπτος και μέσα Κοινωνικής Δυσκτίωσης.....	28,29
Κεφάλαιο 2 Από την Αραβική άνοιξη στον Αραβικό Χειμώνα	
1.Από την Αραβική άνοιξη στο Ισλαμικό κράτος.....	30
1.1. Πως γεννήθηκε το Ισλαμικό κράτος-στόχοι του.....	31,32,33
1.2 Πόση βάση έχουν οι θεωρείες και οι απόψεις που θέλουν την Δύση να είναι υπεύθυνη για την δημιουργία του Ισλαμικού κράτους.....	33,34
1.3 Ισλαμικό κράτος – Ιστορικο – πολιτικά δεδομένα.....	35,36
1.4 Ισλαμικό κράτος “ το τέρας”	36,37,38
2.Μεγάλες δυνάμεις και ο ρόλος τους στην Αραβική άνοιξη.....	38

2.1. Τυνησία.....	38,39
2.2. Αίγυπτος.....	39,40,41
2.3 Λυβύη.....	41,42,43,44
3.Συνέπειες Αραβικής άνοιξης.....	44
31. Μετανάστευση – Πρόσφυγες.....	44,45
3.2.Ανθρώπινες απώλειες.....	45,46,47
3.3Οικονομικές συνέπειες στις χώρες που έλαβε χώρα η Αραβική άνοιξη	47
3.4 Ποιες ήταν οι κυριότερες οικονομικές συνέπειες της Αραβικής άνοιξης.....	47,48,49
Επίλογος – Συμπεράσματα	50,51,52
Βιβλιογραφία.....	52,53,54,55,56,57,58
Παραρτήματα.....	59,60,61,62 63

Πρόλογος

Η παρούσα μελέτη θα ασχοληθεί με το φαινόμενο της ‘‘Αραβικής Άνοιξης’’, όπως αυτό ονομάστηκε, δηλαδή το καταιγιστικό ξέσπασμα διαδηλώσεων, εξεγέρσεων, επαναστάσεων, των λαών της Μέσης Ανατολής, και Βόρειας Αφρικής κατά των απολυταρχικών καθεστώτων των χωρών τους, τα οποία έλαβαν χώρα στην Τυνησία, τη Λιβύη και την Αίγυπτο, με επακόλουθες επεκτάσεις του φαινομένου στο Μαρόκο στην Μαυριτανία, Συρία, και στην Υεμένη, κ.λ.π, που επαλήθευσαν τη θεωρία του ντόμινο, βάσει της οποίας οι αλληλεπιδράσεις σε κοινωνικό, θρησκευτικό, πολιτικό και οικονομικό επίπεδο όμορων κρατών κατευθύνει και συμπαρασύρει τη διαταραχή στα γειτονικά κράτη σε περίπτωση μιας εξέγερσης., αλλάζοντας συχνά το status quo ενός ολόκληρου γεωπολιτικού χώρου.

Ωστόσο, τα αιτήματα των λαών της Μέσης Ανατολής για δημοκρατία αφενός και για επίτευξη πολιτικοκοινωνικών μεταρρυθμίσεων βασισμένων κυρίως στους μετριοπαθείς ισλαμιστές που επικράτησαν αφήνει κάποια αισιοδοξία για την αντιμετώπιση των εξτρεμιστών του Ισλάμ, δηλαδή του Ισλαμικού κράτους, που με όσα πρεσβεύουν και με ό,τι πράττουν σε επίπεδο βίας και τρομοκρατίας προκαλούν μια ιδεολογική οπισθοδρόμηση οδηγώντας σε σαφή διατάραξη της κατανομής ισχύος. Σαφώς, στην πορεία της Αραβικής Άνοιξης η επιρροή, η καθοδήγηση και η σαφής διατύπωση θέσεων των Μεγάλων Δυνάμεων έπαιξαν και παίζουν καθοριστικό ρόλο στην επίτευξη κάποιων αλλαγών που φαινομενικά μόνο στοχεύουν στην ικανοποίηση των λαϊκών αιτημάτων, ενώ στην πραγματικότητα εξυπηρετούν τα συμφέροντα και τις ισορροπίες που επιθυμούν πάντοτε οι δυνατές χώρες.

Τώρα όσο αφορά τους λόγους που έχω επιλέξει το θέμα αυτό, είναι γιατί σύμφωνα με ότι πιστεύω, η Αραβική άνοιξη θεωρείται πλέον το μεγαλύτερο γεγονός που λαμβάνει χώρα μετά από τους δύο παγκόσμιους πολέμους, και οι εξελίξεις του φαινομένου αυτού, είναι συνεχείς και έχουν επηρεάζει ολόκληρη την υφήλιο . Τα γεγονότα σύμφωνα με την γνώμη μου θα συνεχίσουν να εκδηλώνονται σε διάφορες χώρες, και για αρκετά χρόνια, και στο σημείο αυτό πρέπει να είμαστε επιφυλακτικοί καθότι ο κίνδυνος ανάφλεξης και μετάδοσης της εμπόλεμης κατάστασης και σε άλλες χώρες είναι ορατός.

Καθώς η έναρξη του φαινομένου έγινε περί το 2010, τα γεγονότα είναι εξαιρετικά πρόσφατα ώστε να αποδώσουν ιστορικούς καρπούς καθώς οι μετασεισμοί που προκάλεσε και συνεχίζει να προκαλεί δεν έχουν ακόμη διαγράψει τους κύκλους τους. Επίσης μέρα με την μέρα τα γεγονότα αλλάζουν, ανατρέπονται με αποτέλεσμα η σωστή και ολοκληρωμένη ενημέρωση να παρέχεται μόνο ηλεκτρονικά. Για αυτό τον λόγο, ότι έχει να κάνει με τις πηγές της έρευνας μου, αυτές είναι είναι κατά κύριο λόγο βασισμένες σε ηλεκτρονικά δεδομένα ως επί το πλείστον.

Εισαγωγή

Η παρούσα εργασία, που εκπονείται στο πλαίσιο του μαθήματος Ευρωπαϊκή Μεσογειακή Πολιτική έχει ως αντικείμενο το θέμα την "Αραβική άνοιξη". Οι λόγοι που με ώθησαν στην επιλογή του συγκεκριμένου θέματος ήταν το ότι, το θεωρώ ως το σημαντικότερο γεγονός μετά από τους δύο παγκοσμίους πολέμους. Ειλικρινά δεν πιστεύω ότι υπάρχει άνθρωπος που δεν έχει "πονέσει" για αυτή την ανθρώπινη τραγωδία, που λαμβάνει χώρα εδώ και 4 χρόνια με θύματα ακόμη και τα παιδιά. Καθημερινά στους τηλεοπτικούς δέκτες μας μεταφέρεται, ο πόνος, η δυστυχία, ο αποντροπιασμός, για το τι λαμβάνει χώρα.

Η εργασία αποτελείται από δύο κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο θα αναλυθεί η προέλευση του όρου "Αραβική άνοιξη", θα δούμε τις αιτίες και αφορμές που οδήγησαν στις διαδηλώσεις, εξεγέρσεις, επαναστάσεις, εμφυλίους, θα γίνει ιστορική αναδρομή στις σημαντικότερες χώρες που έλαβε χώρα η Αραβική άνοιξη, και τέλος για γίνει αναφορά για τον ρόλο των κοινωνικών δικτύων στην Αραβική άνοιξη. Στο δεύτερο κεφάλαιο θα αναλυθεί το Ισλαμικό κράτος, θα αναλυθούν οι "θηριωδίες" του, θα γίνει μία αναφορά στις μεγάλες δυνάμεις, και θα δούμε τα αποτελέσματα και τις συνέπειες που έχουν προκύψει από την Αραβική άνοιξη.

Η «Αραβική Άνοιξη» τείνει να "αλλάξει" την περιοχή, αποδεικνύοντας πως οι επαναστάσεις ξεκινούν πάντοτε από την αγανάκτηση της ανθρώπινης ψυχής και την αφύπνιση του ανθρώπινου μυαλού και ότι η Ιστορία δεν είναι ξύλινες λέξεις σε ένα χαρτί, αλλά η μοίρα των λαών που κατευθύνεται σαν μαριονέτα από τα συμφέροντα, τις επιδιώξεις και τις επιλογές εκείνων που πρωταγωνιστούν στην παγκόσμια πολιτική σκακιέρα. Η Αραβική Άνοιξη πρόκειται για ένα πρόσφατο γεγονός το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη ακόμη και σήμερα (2015) σε ορισμένα κράτη, όπως π.χ Συρία, Ιράκ, Λιβύη, όπου οι εξελίξεις είναι καθημερινές και ταχύτατες.

Ο Αραβικός κόσμος είχε αμαυρωθεί εδώ και δεκαετίες από κλασικά δικτατορικά καθεστώτα και από διεφθαρμένους κυβερνήτες. Οι άνθρωποι έχουν κρατηθεί μακριά από την διαφάνεια και την κυβερνητική εκπροσώπηση. Με άλλα λόγια, οι κυβερνήσεις, δηλαδή τα άτομα που την "έκφραζαν" είχαν βυθιστεί στη διαφθορά. Η Αραβική Άνοιξη ήταν ένα "επαναστατικό κύμα" διαδηλώσεων και διαμαρτυριών (τόσο μη-βίαια και βίαια), ταραχές, και εμφυλίους πολέμους στο Αραβικό κόσμο, που ξεκίνησε στις 18 Δεκεμβρίου 2010 και εξαπλώθηκε σχεδόν σε όλες τις χώρες του Αραβικού κόσμου δηλ. στην Μέση Ανατολή και Βόρεια Αφρική. Τα αίτια, που οδήγησαν τους πολίτες να εξεγερθούν ενάντια στα αυταρχικά τους καθεστώτα, ποικίλουν. Σε γενικές γραμμές, η έλλειψη δημοκρατίας, ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η φτώχεια, ο πληθωρισμός στις τιμές των αγαθών, συνιστούν τις κύριες αιτίες, που προκάλεσε αρχικά τις διαμαρτυρίες/διαδηλώσεις. Αν μελετήσει κάποιος το «ποσοστό του δημοκρατικού ελλείμματος» του πολιτικού συστήματος καθώς επίσης την φτώχεια των χωρών της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής, τότε θα αντιληφθεί ότι σίγουρα ήταν οι κύριοι λόγοι/αιτίες των εξεγέρσεων αυτών.

Οι εξελίξεις της Αραβικής Άνοιξης μέχρι σήμερα είναι οι ακόλουθες. Πρόεδροι έχουν εξαναγκαστεί να εγκαταλείψουν την εξουσία στην Τυνησία, την Αίγυπτο (δύο φορές), την Υεμένη, στην Λιβύη (σκοτώθηκε). Φυσικά η Αραβική Άνοιξη

συνιστούσε εξ αρχής μία μεταβατική περίοδο μέσα από την οποία εκ των πραγμάτων θα προέκυπταν προκλήσεις ή / και απειλές, αφού δεν ήταν σαφές ποιες δυνάμεις θα ανέλθουν στην εξουσία. Συνέπεια αυτής της ρευστότητας στην περιοχή, έδωσε την ευκαιρία στους τζιχαντιστές να δημιουργήσουν με την δύναμη των όπλων ένα Ισλαμικό Κράτος (al-dawlah al-islamīyah) στη Συρία, το Ιράκ, και την Λιβύη, το οποίο μέχρι και σήμερα προσπαθούν να επεκτείνουν. Οι εμπνευστές των τζιχαντιστών (ριζοσπαστικοί Σουνίτες) αποτελούν μια ομάδα η οποία εν μέρει αποστασιοποιήθηκε από την Αλ Κάιντα, καθώς έθεσε ως πρωταρχικό της στόχο τη δημιουργία μίας οντότητας/ ένα κράτο.

Σε κάποιες χώρες έχομαι τουλάχιστον μία πολιτική σταθερότητα και έχουν σταματήσει οι αιματοχυσίες π.χ. Τυνησία, Αίγυπτο, Μαρόκο. Σε άλλες χώρες όμως έχομαι εμφύλιους πολέμους με εμπλοκή άλλων χωρών ήτε επίσημα ήτε ανεπίσημα, με εκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς, μεταξύ των οποίων και άμαχοι, γυναίκοπαιδα και ηλικιωμένοι, εκατομμύρια πρόσφυγες εντός και εκτός των χωρών τους. Αυτό που συμβαίνει είναι πράγματι πρωτόγνωρο, για την ανθρώπινη ιστορία, καθότι εκατομμύρια άνθρωποι προσπαθούν με κάθε μέσο να εγκαταλείψουν τις εμπόλεμες περιοχές για άλλες πιο ασφαλείς περιοχές ή χώρες. Όλα αυτά που συμβαίνουν πρόκειται σίγουρα για μία "ανθρωπιστική τραγωδία".

Κεφάλαιο 1 ΑΡΑΒΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ – ΑΙΤΙΕΣ – ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ

1.Ο όρος <<Αραβική άνοιξη>> - Προέλευση του όρου

Με τον όρο "Αραβική άνοιξη" εννοούμε το σύνολο των γεωπολιτικών εξελίξεων εντός των αραβικών χωρών, από τα μέσα Δεκεμβρίου του 2010, με σκοπό την *''εκθρόνιση των αυταρχικών καθεστώτων''*, τα οποία ευθύνονταν για το μακροχρόνιο έλλειμμα δημοκρατίας και γενικότερα τη σημαντική υποβάθμιση του βιοτικού επιπέδου, και της καθημερινότητας των Αράβων πολιτών(...) **1.**

Πάντως ο όρος *''Αραβική άνοιξη''* χρησιμοποιήθηκε δημοσιογραφικά από το αμερικανικό περιοδικό Foreign Policy τον Ιανουάριο του 2011 για να προσδιορίσει τις λαϊκές εξεγέρσεις στη Μέση Ανατολή, οι οποίες είχαν σκοπό την ανατροπή δικτατορικών καθεστώτων και την αντικατάστασή τους με δημοκρατικά εκλεγμένες κυβερνήσεις..**2.**

Φυσικά ο όρος «Αραβική Άνοιξη» διαδόθηκε από τα δυτικά μέσα , όταν η επιτυχημένη εξέγερση στην Τυνησία εναντίον του πρώην ηγέτη Ζιν Ελ Αμπιντίν Μπεν Αλί ενθάρρυνε παρόμοιες αντικυβερνητικές διαδηλώσεις στις περισσότερες αραβικές χώρες. Ο όρος αυτός έχει χρησιμοποιηθεί και στο παρελθόν ως **την «Άνοιξη των Λαών»**, εν σχέσει με τις επαναστάσεις στην Ευρώπη το 1848. **.3.**

Επίσης η προέλευση του όρου «Άνοιξη» πιστεύω ότι διαμορφώθηκε και από τον όρο *''άνοιξη της Πράγας''*, όταν το 1968 έγινε μία προσπάθεια από τη τότε κυβέρνηση της Τσεχοσλοβακίας να εφαρμόσει ένα πρόγραμμα φιλελευθεροποίησης και εκδημοκρατισμού στη χώρα '. Φυσικά το *''πείραμα''* αυτό *''τελείωσε''* με την εισβολή στρατευμάτων του συμφώνου της Βαρσοβίας(...) **.4.**

Όπως αναφέρθηκε ο όρος σύμφωνα με διάφορους αναλυτές ήταν και μια αναφορά στην κρίση στην Ανατολική Ευρώπη το 1989, όταν φαινομενικά απόρθητα κομμουνιστικά καθεστώτα άρχισαν να καταρρέουν το ένα μετά το άλλο, υπό την πίεση των μαζικών λαϊκών διαμαρτυριών σε ένα φαινόμενο ντόμινο. **.5.**

Ο όρος *''άνοιξη''* όπως αυτός έχει αναλυθεί πιο πάνω, χρησιμοποιήθηκε ευρέως σε αρκετές περιπτώσεις στο παρελθόν, όπως και τώρα, αλλά και στο παρελθόν, όταν αγανακτισμένοι άνθρωποι επαναστατούσαν ενάντια στα *''δικτατορικά καθεστώτα''* που τους κυβερνούσαν. Με τον όρο αυτό, πιστεύω, ότι εκφράζεται το συναίσθημα ότι τελείωσε ο *''χειμώνας''* για τους λαούς αυτούς και πλέον εισέρχονται στην *''άνοιξη''*, δηλαδή από το σκοτάδι στο φως, στην ελπίδα για ένα καλύτερο μέλλον.

.1.Αραβική άνοιξη, *''Μέση Ανατολή και Βόρεια Αφρική''*, Βασίλης Γιαννακόπουλος, 13.07.13 <http://www.biblionet.gr/book/181570>

.2. Ο μύθος της Αραβικής άνοιξης, 15.07.13, Χρήστος Ιακώβου, [.http://geopolitics-gr.blogspot.com/2013/07/blog-post_1016.html](http://geopolitics-gr.blogspot.com/2013/07/blog-post_1016.html)

3.https://en.wikipedia.org/wiki/Revolutions_of_1848

4.https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%86%CE%BD%CE%BF%CE%B9%CE%BE%CE%B7_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%A0%CF%81%CE%AC%CE%B3%CE%B1%CF%82

.5.<http://mignatiou.com/2014/04/o-christianismos-sti-mesi-anatoli-meta-tin-araviki-anixi/>

2.Οι αιτίες και οι αφορμές της Αραβικής άνοιξης

Χιλιάδες πολίτες οι οποίοι ήταν δυσαρεστημένοι από την πολιτική των κυβερνήσεων/καθεστώτων τους, την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους, την φτώχεια, τα υψηλά ποσοστά ανεργείας, τον πληθωρισμό, και τις υψηλές τιμές των αγαθών, τις "τάξεις", τους θρησκευτικούς διαχωρισμούς και όσοι ήταν αντίθετοι με τις αυταρχικές κυβερνήσεις τους, βγήκαν στους δρόμους, για ένα σκοπό την "αλλαγή". Τα στοιχεία που ένωσε τους διαδηλωτές, δεν ήταν κάποιοι πολιτικοί ηγέτες αλλά απλοί άνθρωποι, οι οποίοι είχαν "μαρτυρίσει" στα χέρια των αυταρχικών συστημάτων.

Στην Τυνησία, το πρόσωπο αυτό ονομαζόταν Μοχάμεντ Μπουαζίζι, ένας φτωχός πλανόδιος πωλητής. Στις 17 Δεκεμβρίου του 2010, ο Μοχάμεντ Μπουαζίζι (Mohammed Bouazizi), ένας Τυνησίος πλανόδιος πωλητής από την Sidi Bouzid, αυτοπυρπολήθηκε. Ο Μπουαζίζι πουλούσε φρούτα στον δρόμο για να συντηρήσει τον εαυτό του και την οικογένειά του. Αφού η αστυνομία κατάσχεσε τις ηλεκτρονικές ζυγαριές του και τον εξετέλισε δημόσια επειδή δεν είχε έγγραφη άδεια, ο Μπουαζίζι πήρε ένα δοχείο βενζίνη, περιλούστηκε και με ένα σπέρτο έβαλε φωτιά στον εαυτό του, και αργότερα υπέκυψε στα τραύματά του. Ο θάνατός του ενέπνευσε μαζικές διαδηλώσεις. Χιλιάδες Τυνησίων ξεχύθηκαν στους δρόμους. **.6.** Ο Μοχάμεντ Μπουαζίζι, έστω και μεταθάνατον ήταν ο νικητής του βραβείου Ζαχάρωβ 2011, με ακόμη 4 άτομα οι οποίοι "ενέπνευσαν" την "Αραβική άνοιξη" (...). **.7.**

Στην Αίγυπτο, η ορμή για τις διαδηλώσεις ανατράφηκε εν μέρει από ένα κίνημα που ονομάζεται «Είμαστε όλοι Khaled Said», αφιερωμένο σε μια νέα Αιγύπτια που είχε πεθάνει κάτω από ύποπτες συνθήκες ενώ τελούσε υπό κράτηση από την Αστυνομία τον Ιούνιο του 2010.(...) **.8.**

Όπως έχω αναφέρει, αυτό που συνέβηκε ήταν αναμενόμενο, και όλα τα στοιχεία που υπάρχουν συμφωνούν ότι οι διαμαρτυρίες ήταν ωθούμενες από ένα ισχυρό συνδυασμό των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών προβλημάτων, ο οποίος δημιούργησε γόνιμο έδαφος για διαφωνία και ένωσε διαφορετικές ομάδες ενάντια στα αυταρχικά τους συστήματα. Πράγματι είναι απερίγραπτη η χρόνια οικονομική υποαπόδοση σε όλη την περιοχή, με υψηλά ποσοστά ανεργίας, ιδίως στην ανεργία των νέων, που κατά μέσο όρο έφθανε το 20% , ενώ στην Λιβύη έφθανε το 30%, σε όλη την περιοχή το 2011. **.8.**

.....
.6. Mohammed Bobazizi, βραβείο Ζαχάρωβ 2011, http://www.europarl.europa.eu/intcoop/sakharov/laureates/bouazizi_en.html.

.7. Βραβείο Ζαχάρωβ 2011 για τα ανθρώπινα δικαιώματα http://www.europarl.europa.eu/pdfs/news/public/focus/20111014FCS29297/20111014FCS29297_el.pdf

.8. <http://www.publications.parliament.uk/pa/cm201213/cmselect/cmcaff/80/8006>
<https://translate.google.com.cy/translate?hl=el&sl=en&u=http://www.publications.parliament.uk/pa/cm201213/cmselect/cmcaff/80/8006.htm&prev=search>

Η χρόνια φτώχεια, η διεύρυνση της ανισότητας, ο πληθωρισμός, οι αυξανόμενες τιμές των τροφίμων, και όλο και πιο ορατή η απόδειξη της διαφθοράς, η έλλειψη και ο έλεγχος της δικαιοσύνης από κάποια πρόσωπα, ο παράνομος εμπλουτισμός κάποιων προσώπων οι οποίοι κατείχαν θέσεις στις κυβερνήσεις, η έλλειψη Δημοκρατίας, η “επιβολή” στον κόσμο απόψεων και θέσεων οι οποίες ενίσχυαν κάποια άτομα (εξουσία), τα οποία και επιδίδωναν τα υπάρχοντα προβλήματα που προκαλούνται από την οικονομική κακοδιαχείριση, ήταν διάφορες αφορμές για το τι συνέβηκε. Η σπίθα, (αφορμή) είχε ήδη δωθεί και ώθησε τον κόσμο στους δρόμους .

Σίγουρα τα οικονομικά προβλήματα που υπήρχαν πιστεύω ότι ήταν ο βασικός “κινητήριος” παράγοντας πίσω από το ξέσπασμα των επαναστάσεων. Επίσης άλλοι παράγοντες θεωρώ ότι ήταν το σαθρό σύστημα δικαιοσύνης, ο κρατικός μηχανισμός κατασταλτικής ασφαλείας που ήταν υπεύθυνος για χιλιάδες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων βασανιστηρίων και δολοφονιών.

Οι κοινωνικές και πολιτικές αιτίες της Αραβικής άνοιξης περιλαμβάνουν επίσης την δυσαρέσκεια προς τους αυταρχικούς ηγεμόνες που είχαν αρνηθεί την ελευθερία της έκφρασης, οι περιορισμένες ευκαιρίες για συμμετοχή στην κοινωνική και πολιτική ζωή, η μακρόχρονοι «νόμοι έκτακτης ανάγκης».

Τέλος πιστεύω, ότι στα αρχικά της στάδια η “Αραβική άνοιξη” να ήταν μία ευκαιρία στον κόσμο (διαδηλωτές) να επιβεβαιώσει εκ νέου την ατομική και εθνική τους υπερηφάνεια, που χαρακτηρίζεται από τις διαδηλώσεις.

3.Ιστορική αναδρομή στις σημαντικότερες χώρες που έλαβε χώρα το φαινόμενο “Αραβική άνοιξη”

Οι κοσμογονικές αλλαγές, ίσως το σημαντικότερο γεγονός μετά από τον 2^ο παγκόσμιο πόλεμο, οι οποίες ξεκίνησαν το Δεκέμβριο του 2010 και ακόμη συγκλονίζουν την ευρύτερη Μέση Ανατολή, υπήρξαν ανομοιογενείς. Στην Αίγυπτο ανατράπηκε, και φυλακίστηκε ένας πρόεδρος που ήλεγχε μέχρι το τέλος τις δυνάμεις ασφαλείας του, αλλά έχασε την υποστήριξη του λαού και του στρατού του. Στην Τυνησία ανετράπη ένας ηγέτης που δεν μπόρεσε να ελέγξει τις δυνάμεις καταστολής του. Στη Λιβύη εκτελέστηκε με βάνουσο τρόπο ένας δικτάτορας που προηγουμένως οδήγησε την χώρα του σε ένα εμφύλιο, στην Υεμένη αυτοεξορίστηκε ένας πρόεδρος που έχασε την υποστήριξη των συμμάχων του και παραδοσιακά νομιμοφρόνων φυλών και φατριών. Οι μοναρχίες έμειναν σχετικά ανεπηρέαστες από τα γεγονότα, όπως π.χ η Αλγερία. Επίσης ο “δικτάτορας” της Μαυριτανία επίσης απέφυγε την ανατροπή με παροχές, και υποσχέσεις μεταρρυθμίσεων. .9. Στη Συρία διεξάγεται ένας εμφύλιος πόλεμος χωρίς τέλος, μεταξύ των καθεστωτικών, των αντικαθεστωτικών και του Ισλαμικού κράτους. Σ’ αυτό λαμβάνουν μέρος και ξένες χώρες με αεροπορικούς βορβαδισμούς εναντίον του Ισλαμικού κράτους.

9..https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CE%B1%CE%B2%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%86%CE%BD%CE%BF%CE%B9%CE%BE%CE%B7

Στο παράρτημα 1 έχω τοποθετήσει ένα χάρτη χωρών, στις οποίες είχαμε ανατροπή κυβέρνησης, εμφύλιους πολέμους, διαμαρτυρίες και κυβερνητικές αλλαγές, μεγάλες διαδηλώσεις, μικρές διαδηλώσεις, και άλλες διαμαρτυρίες έξω από τον Αραβικό κόσμο. Στο παράρτημα 2 έχω τοποθετήσει δύο φωτογραφίες, οι οποίες θεωρώ ότι απεικονίζουν το πάθος, την δύναμη και την πίστη για "άλλαγή", από διάφορες διαδηλώσεις που έλαβαν χώρα στον Αραβικό κόσμο.

3.1 Τυνησία

Όλα ξεκίνησαν στις 17 Δεκεμβρίου 2010 στην Τυνησία με την αυτοπυρπόληση του νεαρού Mohamed Bouazizi, ο οποίος ήταν η αφορμή της «επανάστασης των γιασεμιών» στην Τυνησία και πηγή έμπνευσης για το κίνημα εκδημοκρατισμού που σάρωσε τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική το 2011 και έγινε γνωστό ως Αραβική Άνοιξη. *“Σκληρά εργαζόμενος και από φτωχή οικογένεια, ο Bouazizi ήταν η βασική πηγή εισοδήματος για την οικογένειά του από την ηλικία των 10 ετών, πουλώντας φρούτα στην αγορά. Άφησε το σχολείο στα 19, για να στηρίξει την εκπαίδευση των νεότερων αδελφών του. Πέθανε στις 4 Ιανουαρίου 2011, σε ηλικία μόλις 26 ετών, αφού αυτοπυρπολήθηκε διαμαρτυρόμενος εναντίον ενός συστήματος που δεν του επέτρεπε να ζήσει με αξιοπρέπεια. Ο Bouazizi συχνά είχε πέσει θύμα των τυνησιών αστυνομικών, που του επέβαλλαν πρόστιμα και έκαναν κατάσχεση στο εμπόρευσμά του και τις ζυγαριές του, ενώ την τελευταία φορά τον έριξαν και τον καθήλωσαν στο έδαφος. Η οικογένειά του πιστεύει ότι η ταπείνωση, και όχι η φτώχεια, τον οδήγησε στην αυτοπυρπόληση, αφού διεκδίκησε το δίκιο του που δεν του αναγνωρίστηκε. Ο Bouazizi περιλούστηκε με βενζίνη και έβαλε φωτιά έξω από την είσοδο του κυβερνείου της μικρής πόλης SidiBouziid. Ήταν αγαπητός στους γύρω του, έδινε τα φρούτα του δωρεάν σε φτωχότερες οικογένειες και τα βάσανά του άγγιζαν πολλούς. Η πράξη του έδωσε το έναυσμα για διαμαρτυρίες που γρήγορα εξαπλώθηκαν, καθώς Τυνησιοί από όλα τα κοινωνικά στρώματα βγήκαν στους δρόμους ενάντια σε μια διεφθαρμένη κυβέρνηση, την υψηλή ανεργία και τους περιορισμούς της ελευθερίας τους”.*(...)**.10.**

Ο Ben Ali - πρόεδρος της χώρας από το 1987 - είχε μονοπωλήσει κάθε πολιτική εξουσία επιβάλλοντας ένα αστυνομικό καθεστώς, φυλακίζοντας και αποκλείοντας όλους τους αντιπάλους του. Από οικονομική άποψη, η οικογένειά του και ειδικά η σύζυγός του, είχαν αναλάβει τις τύχες της χώρας, αναγκάζοντας οποιονδήποτε εγχώριο ή ξένο επενδυτή να καταβάλει δώρα στην οικογένεια. Ο Ben Ali προσπάθησε να κάνει παραχωρήσεις, για να παραμείνει στην εξουσία, αλλά μπροστά στην αποφασιστικότητα, των διαδηλωτών, έφυγε για τη Σαουδική Αραβία στις 14 Ιανουαρίου 2011. Μετά από πολλές αλλαγές της κυβέρνησης, στις 23η Οκτωβρίου

.10. Το βιβλίο των υποψηφίων για το βιβλίο Ζαχάρωβ http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/sak/Sakharov_book_web_2014_EL.pdf

2011 εξελέγη μια Συντακτική Συνέλευση, η οποία κυριαρχείτο από το ισλαμικό κόμμα "Ennahda", που κέρδισε 90 έδρες επί συνόλου 117. Στις 12 Δεκεμβρίου 2011, ο Moncef Marzouki, αντίπαλος του καθεστώτος του Ben Ali και ιδρυτής του κόμματος του Κογκρέσου για τη Δημοκρατία (CPR), εξελέγη πρόεδρος της Δημοκρατίας. Στις 14 Δεκεμβρίου, 2011, διόρισε τον Hamadi Jebali, Γενικό Γραμματέα του Ennahda, ως πρωθυπουργό. **.11.** Ακολούθως εγκρίθηκε νέο Σύνταγμα στις 26 Ιανουαρίου 2014 μετά από αρκετούς μήνες πολιτικής κρίσης. Δύο ημέρες αργότερα, η κυβέρνηση του Μεχντί Γιομάα ανέλαβε τα καθήκοντά της στη θέση της κυβέρνησης του ισλαμικού κόμματος Εναχτά που εθελοντικά αποχώρησε από την εξουσία, μετά από σχεδόν δύο χρόνια στο πολιτικό πηδάλιο της χώρας. **.12.**

Να σημειωθεί ότι η Τυνησία είναι μία από τις λίγες χώρες στις οποίες έλαβε χώρα το φαινόμενο, και η οποία έχει κάμει θετικά βήματα προς τον εκδημοκρατισμό. Από την άλλη πλευρά όμως η φτώχεια, η ανεργία συνεχίζουν να υπάρχουν. Σίγουρα το μέλλον για την χώρα αυτή θεωρείται καλύτερο εν σχέση με κάποιες γείτονες της χώρες.

3.2 Αλγερία

Ακολούθως την σκυτάλη πήρε η Αλγερία, στην οποία και η Αραβική άνοιξη «μετακόμισε». Οι πρώτες διαδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν στις 5 Ιανουαρίου 2011 στο Αλγέρι και σε είκοσι επαρχίες της χώρας. Η Αλγερία είναι η χώρα στην οποία το φονταμενταλιστό κίνημα παρουσιάζει ιδιαίτερη ένταση, με κίνδυνο να την οδηγήσει σε εμφύλιο πόλεμο. Το πραξικόπημα του στρατηγού Ζερουέλ, το 1992, όχι μόνο δεν έδωσε κάποια λύση στο πρόβλημα, άλλα αντίθετα όξυνε τα πάθη και τον φανατισμό. Οι εντάσεις που επικρατούν στο εσωτερικό της χώρας σε συνδυασμό με τα σημαντικά κοιτάσματα στρατηγικών πρώτων υλών, κυρίως φυσικού αερίου, δημιουργούν κλίμα ανασφάλειας. Η Αλγερία διαθέτει τα μεγαλύτερα κοιτάσματα φυσικού αερίου στην Αφρική και προμηθεύει την Ευρώπη. Ωστόσο, θεωρείται ως κέντρο του ισλαμιστικού κινήματος και οργανώσεων τρομοκρατίας στη Βόρεια Αφρική. Αυτό συνιστά την περιοχή αστάθης, με έντονα στοιχεία βίας και αναρχίας. Όπως και σε άλλες χώρες, οι αιτίες της αναρχίας και της βίας θα πρέπει να αναζητηθούν στην έλλειψη εκπαίδευσης, στη δημογραφική πίεση, το οικονομικό τέλμα, το χαμηλό επίπεδο διαβίωσης του πληθυσμού, την ανεργία, κυρίως των νέων, αλλά και την εκμετάλλευση των ενεργειακών πόρων της χώρας από λίγα άτομα. **.13.**

11, 13 Άρθρο που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό **ΑΜΥΝΑ & ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ**, τ. Ιουνίου 2012) Η_Αραβική_Ανοιξη_στις_χώρες_του_Μαγκρέμπ, Δρ. **Ιωάννης Παρίσης** Υποστράτηγος ε.α., Διδάκτωρ Διεθνών Σχέσεων <https://parisis.wordpress.com>

12.<http://www.euro2day.gr/news/highlights/article-news/1180364/sygharhthria-ompama-sthn-kyvernshsh-ths-tynhsias.html>

“Το Μάιο του 2012, διεξήχθησαν κοινοβουλευτικές εκλογές. Διαψεύδοντας τις προσδοκίες πολλών, ο προεδρικός συνασπισμός ενισχύθηκε, ενώ δεν αυξήθηκε, όπως αναμενόταν, η υποστήριξη ισλαμικών κομμάτων. Κατόπιν αιτήματος της Αλγερίας, η ΕΕ έστειλε αποστολή εκλογικών παρατηρητών, με αρχηγό το μέλος του ΕΚ Ignacio Salafranca για να παρακολουθήσει τις εκλογές. Η έκθεση της αποστολής τόνισε ότι πρέπει να ενισχυθεί η διαφάνεια και να παρασχεθεί στα πολιτικά κόμματα συστηματική πρόσβαση στους εθνικούς εκλογικούς καταλόγους. Το θέμα της εφαρμογής των συστάσεων στις οποίες προέβη η αποστολή εκλογικών παρατηρητών της ΕΕ συζητήθηκε κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Σύνδεσης ΕΕ-Αλγερίας το Δεκέμβριο του 2012. Το θεματολόγιο των μεταρρυθμίσεων, το οποίο πρέπει να εξετάσουν το νέο κοινοβούλιο και η νέα κυβέρνηση, περιλάμβανε τη μεταρρύθμιση του Συντάγματος, όπως ανακοίνωσε ο Πρόεδρος κ. Bouteflika το 2011(..). Στις 21 Μαρτίου 2011, η Αλγερινή κυβέρνηση διαβουλεύεται για την αναθεώρηση του Συντάγματος, ενώ δίνει μισθολογικές αυξήσεις στους υπαλλήλους που φτάνουν για ορισμένες κατηγορίες, στο 80%, επιδότηση βασικών αναγκών, και παρέχει οικονομική υποστήριξη για τη δημιουργία επιχειρήσεων. Άλλα μέτρα που λαμβάνονται αφορούν την προώθηση της δημιουργίας θέσεων εργασίας, την αναβάθμιση των ΜΜΕ, και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Σε αντίθεση με την Τυνησία, στην Αλγερία δεν είναι γνωστό αυτή τη στιγμή το ενδεχόμενο αλλαγής του καθεστώτος για δύο βασικούς λόγους. Το πρώτο είναι η μνήμη του φοβερού εμφύλιου πολέμου της περιόδου 1991-2001, με πάνω από 200.000 θύματα, το δεύτερο είναι ο πλούτος που προέρχεται από την ενέργεια, που επέτρεψε αύξηση των μισθών, επιδοτήσεις των τροφίμων, καθώς και ενισχύσεις που προβλέπονται για τη δημιουργία επιχειρήσεων και θέσεων εργασίας. **.14.**

3.3 Μαυριτανία

Το κύμα των αραβικών εξεγέρσεων έφτασε στη Μαυριτανία στις 13 Ιανουαρίου 2011, με μια διαδήλωση χιλιάδων ανθρώπων που έλαβε χώρα στο Nouakchott, με την οποία ο κόσμος απαιτούσε οικονομικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις και την παραίτηση του προέδρου Mohamed Ould Abdelaziz. Ακολούθησαν διαδηλώσεις, σε διάφορες πόλεις, οι οποίες προκάλεσαν τραυματισμούς και συλλήψεις. Από τον Μάρτιο του 2011, ξέσπασαν απεργίες στους τομείς της υγείας, τα πανεπιστήμια, τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τα ορυχεία σιδήρου, την αλιεία, τις μεταφορές, και στους δήμους.

Η κυβέρνηση της Μαυριτανίας, για τερματισμό των διαδηλώσεων ξεκίνησε ένα κοινωνικό σχέδιο, υποσχόμενη τη μείωση κατά 30% των τιμών των τροφίμων. Παρά το σχέδιο αυτό, οι διαδηλώσεις και οι απεργίες συνεχίστηκαν τον Απρίλιο, τον Μάιο και τον Ιούνιο του 2011. Διαπραγματεύσεις μεταξύ της αντιπολίτευσης και των κυβερνώντων κομμάτων, τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο του 2011, οδήγησαν σε κάποια σημεία συμφωνίας, όπως την αναγνώριση των μειονοτήτων, την απαγόρευση της δουλείας, τη μείωση της επιρροής του στρατού στην πολιτική, την επέκταση της εκπροσώπησης των γυναικών στο Κοινοβούλιο

.14.Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Βρυξέλες 16.10.2013
http://eeas.europa.eu/cfsp/docs/st14924_el.pdf

Στην συνέχεια η κατάσταση στην χώρα σταθεροποιήθηκε. **.15** Τον Ιούνιο του 2014 ο πρόεδρος της Μαυριτανίας Μοχάμεντ Ουλντ Αμπντέλ Αζίζ επανεξελέγη για ακόμη μία πενταετή θητεία, με 81,89%, ύστερα από μία εκλογική αναμέτρηση την οποία μποϊκοτάρισε σχεδόν σύσσωμη η αντιπολίτευση. Η συμμετοχή στις εκλογές της 21ης Ιουνίου ανήλθε σε 56,4%. **.16**

3.4 Λιβύη

Στην Λιβύη από τις αρχικές διαδηλώσεις, κατέληξε το θέατρο μιας εξέγερσης στο πλαίσιο της αραβικής άνοιξης, με κύριο στόχο την πτώση του “δικτάτορα” Μουαμάρ Καντάφι. *“Η εξέγερση αυτή εξελίχθηκε σε πόλεμο, με χρήση βαρέων όπλων, αρμάτων μάχης και αεροσκαφών. Στις 27 Φεβρουαρίου 2011, συστάθηκε το Εθνικό Μεταβατικό Συμβούλιο (CNT) για την πολιτική εκπροσώπηση της εξέγερσης. Στις 19 Μαρτίου 2011, μετά το ψήφισμα του ΟΗΕ, το ΝΑΤΟ επενέβη με αεροπορικές δυνάμεις για την προστασία των αμάχων της Λιβύης. Τον Σεπτέμβριο του 2011, είκοσι τέσσερις χώρες αναγνώρισαν το CNT. Στις 16 Σεπτεμβρίου 2011, το CNT αναγνωρίστηκε από τον ΟΗΕ, και στις 20 Οκτωβρίου 2011 έπεσε το τελευταίο προπύργιο του καθεστώτος, η Σύρτη, ενώ ο Καντάφι σκοτώθηκε. Στις 23 Οκτωβρίου 2011 στη Βεγγάζη, ο Πρόεδρος του CNT Mustapha Abdeljalil ανακοινώνει την απελευθέρωση της Λιβύης. Στις 31 Οκτωβρίου 2011 σχηματίζεται προσωρινή κυβέρνηση με επικεφαλής τον Abdel Rahim Al-Kibe.”* **.17**

Έχουν συμπληρωθεί τέσσερα χρόνια από την έναρξη της λαϊκής εξέγερσης εναντίον του καθεστώτος Καντάφι, ωστόσο η Λιβύη, είναι μια χώρα που αιμορραγεί ασταμάτητα ύστερα από τέσσερα χρόνια εμφυλίου πολέμου. Η σημερινή Λιβύη είναι ένα “διαλυμένο κράτος, που τείνει μάλιστα να μετατραπεί σε μια «Σομαλία της Μεσογείου». Σε απόσταση μόλις 300 χιλιόμετρα μακριά από τη Λαμπεντούζα της Ιταλίας, και 200 χιλιόμετρα από την Κρήτη. Παρόλο που πρόκειται για μία χώρα με πλούσιο ορυκτό πλούτο, δηλαδή πετρέλαιο και πριν την Αραβική άνοιξη, αξιοζήλευτο για άλλες αραβικές χώρες βιοτικό επίπεδο, σήμερα δύο βασικά αντιμαχόμενα στρατόπεδα, τα οποία υποδιαίρονται σε μυριάδες οργανώσεις και συμμορίες, τα οποία αλλάζουν όχθη πιο συχνά και από ρούχα. Στο γενικό χάος έρχεται να προστεθεί ο πόλος του στρατηγού Χαλίφα Χάφταρ, πρώην συνεργάτη του Καντάφι που κάποια στιγμή στράφηκε εναντίον του, κατέφυγε στις ΗΠΑ και λέγεται ότι στρατολογήθηκε από τη CIA και επέστρεψε στη Λιβύη μεσούντος του εμφυλίου πολέμου.

.15, 17 Άρθρο που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό **AMYNA & ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ**, τ. Ιουνίου 2012) Η_Αραβική_Άνοιξη_στις_χώρες_του_Μαγκρέμπ, Δρ. Ιωάννης Παρίσης Υποστράτηγος ε.α., Διδάκτωρ Διεθνών Σχέσεων. <https://parisis.wordpress.com>

16. <http://www.naftemporiki.gr/story/824574/mauritania-me-8189-epanekselegi-proedros-o-ampntel-aziz>

Σήμερα ελέγχει σημαντική στρατιωτική και μικρή αεροπορική δύναμη, προσφέροντας για την ώρα τις υπηρεσίες του στην κυβέρνηση του Θίνι, αν και είναι κοινό μυστικό ότι ανυπομονεί να πάρει αυτός την εξουσία – και τη διεθνή αναγνώριση. Στα γεγονότα αυτά, προσθέεται και το Ισλαμικό κράτος. Εκμεταλευόμενοι την πλήρη κατάρρευση κάθε έννοιας κράτους, προβαίνουν σε επιθέσεις για να καταλάβουν εδάφη, ιδιαίτερα στην πόλη Ντέρνα, απέναντι από τον νομό Χανίων, παραδοσιακό προπύργιο της ισλαμικής αντιπολίτευσης στον Καντάφι. **.18.** Στη Λιβύη οι επιθέσεις των τζιχαντιστών του αποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους συνεχίζονται με συνεχόμενες εκδικητικές, ενώ και χιλιάδες μετανάστες προσπαθούν να εγκαταλείψουν την χώρα για ένα καλύτερο μέλλον.

3.5 Μαρόκο

Το Μαρόκο ακολούθησε τον δρόμο των άλλων χωρών. Μια μεγάλη διαδήλωση έλαβε χώρα στις 20 Φεβρουαρίου 2011, σε διάφορες περιοχές. Οι διαδηλωτές του Φεβρουαρίου του 2011 ζητούσαν πολιτικές μεταρρυθμίσεις που θα περιορίζουν τις εξουσίες του Βασιλιά, το τέλος της αδικίας, του εκβιασμού και της δωροδοκίας. Προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των διαδηλωτών, ο Βασιλιάς ανακοίνωσε στις 9 Μαρτίου 2011 μια σημαντική μεταρρύθμιση του Συντάγματος του Μαρόκου. Τα κύρια στοιχεία της μεταρρύθμισης αυτής είναι η αναγνώριση ορισμένων μειονοτήτων, η διάκριση των εξουσιών, η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, ελεύθερα εκλεγμένο Κοινοβούλιο, αύξηση των εξουσιών της κυβέρνησης, η οποία είναι υπόλογη στο Κοινοβούλιο.

Οι διαδηλώσεις συνεχίστησαν όπου, και στις 17 Ιουνίου 2011, ο Βασιλιάς ανακοίνωσε τα αποτελέσματα της συνταγματικής μεταρρύθμισης. Εκτός από εκείνες που είχαν ήδη ανακοινωθεί με το νέο Σύνταγμα, ο Βασιλιάς διόρισε επικεφαλής της κυβέρνησης τον ηγέτη του κόμματος που νίκησε στις εκλογές. Η γενική πολιτική της χώρας καθορίζεται από την κυβέρνηση. Με το δημοψήφισμα της 1η Ιουλίου 2011 εγκρίθηκε το νέο Σύνταγμα με συμμετοχή 75,5%, και ποσοστό ΝΑΙ 97,58%. Οι γενικές εκλογές πραγματοποιήθηκαν στις 25 Νοέμβριου 2011 με νίκη του ισλαμικού κόμματος (PJD) που κέρδισε 107 έδρες επί συνόλου 395. Ο Βασιλιάς διόρισε επικεφαλής της κυβέρνησης τον Γενικό Γραμματέα του PJD Abdelilah Benkirane. Η κυβέρνηση συγκροτήθηκε στις 3 Ιανουαρίου 2012 με τον συνασπισμό τριών κομμάτων. Όπως και στις περιπτώσεις της Αλγερίας και της Μαυριτανίας, δεν υπήρξε στο Μαρόκο αλλαγή του πολιτικού καθεστώτος. **.19.**

18. Εφημερίδα η Καθημερινή ημερομηνίας 28/07/2015

<http://www.kathimerini.gr/804703/article/epikairothta/kosmos/h-livyh-metatrepetai-se-somalia-ths-mesogeio>

19. Η «Αραβική Άνοιξη» στις χώρες του Μαγρέμπ Posted on 01/06/2012 by Ιωάν. Παρίσης (Άρθροδημοσιεύθηκε στο περιοδικό **AMYNA & ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ**, τ. Ιουνίου 2012) <https://parisis.wordpress.com/>

3.6 Συρία

Η χρόνια αδράνεια του καθεστώτος στο ζήτημα των πολιτικών μεταρρυθμίσεων σε συνδυασμό με την οικονομική αποτυχία των κυβερνητικών προγραμμάτων ανάπτυξης κατέστησε τη Συρία μια χώρα υποψήφια για εξέγερση. **20.** ωστόσο η κατάσταση έκτακτης ανάγκης (εφαρμογής του στρατιωτικού νόμου) που ισχύει από το 1963, η διαφθορά, η φτώχεια, η ανεργία, ο μονοκομματισμός, η στέρηση των στοιχειωδών πολιτικών δικαιωμάτων αποτελούσαν παράγοντες που ευνόησαν την εξέγερση στη Συρία όπως και στην περίπτωση της Αιγύπτου, της Τυνησίας και της Υεμένης.

Οι εκτιμήσεις δείχνουν ότι τουλάχιστον το 30% των 23 εκατομμυρίων Σύρων ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας. **21.** Ο νόμος των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης περιορίζει την ελευθερία της έκφρασης και επιβάλλει το κρατικό μονοπώλιο στην ενημέρωση. Το κόμμα Μπαάθ, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Συριακού συντάγματος ηγείται του κράτους, της κοινωνίας και του Εθνικού Μετώπου. Η βίαια και αλαζονική συμπεριφορά των Συριακών δυνάμεων ασφαλείας στην αντιμετώπιση της εξέγερσης και οι επιτυχίες των Αιγυπτίων, των Τυνησίων και αργότερα των Λιβύων σε συνδυασμό με την αδράνεια και την απροθυμία των φορέων του καθεστώτος να προχωρήσουν σε πολιτικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις ήταν οι βασικοί λόγοι για την επέκταση της εξέγερσης σε αρκετούς από τους 14 συνολικά νομούς της χώρας. Ημαντικά κατάσταση του νόμου περί της «κατάστασης έκτακτης ανάγκης» με τον νόμο περί της «καταπολέμησης της τρομοκρατίας» και η παραίτηση της κυβέρνησεως του Ναντζί Αλ Ουτρί.**22.** δεν ικανοποίησαν τους εξεγερμένους.

Στα μέσα Μαρτίου, όταν οι κάτοικοι της μικρής νότιας πόλη της Dara'á βγήκαν στους δρόμους για να διαμαρτυρηθούν για τα βασανηστήρια των φοιτητών που είχαν τοποθετήσει αντικυβερνητικά γκράφιτι. Οι ταραχές εξαπλώθηκαν σε άλλα μέρη της χώρας. Διαδηλωτές απαιτούσαν μεταρρυθμίσεις, την εκδίωξη του Προέδρου Μπασάρ Αλ Άσαντ, ίσα δικαιώματα όσον αφορά τους Κούρδους, και ευρεία πολιτικές ελευθερίες, όπως η ελευθερία του τύπου, του λόγου και του συνέρχεσθαι. Η κυβέρνηση της Συρίας τότε προχώρησε σε παραχωρήσεις, αν και ευρέως θεωρήθηκαν ασήμαντες από τους διαδηλωτές. **.23.**

20. Aljazeera.net, «Η διαφθορά στη Συρία», (17/03/11), <http://www.aljazeera.net/NR/exeres/35036086-2ABA-43FA-9CD2-75D0E0557054.htm>

21. Κέντρο Μελετών Aljazeera, «Οι ορίζοντες της συριακής εξέγερσης», (28/03/11), <http://www.aljazeera.net/NR/exeres/F59D1479-E23D-49AC-8C92-B6BE1CF646B8.htm?GoogleStatID=24>.

22. Aljazeera.net, «Η συριακή κυβέρνηση αντικαθιστά το νόμο για την κατάσταση έκτακτης ανάγκης με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας», (31/03/11), <http://www.aljazeera.net/NR/exeres/42798281-4C5E-4BEA-A95E-F0E3407A3122.htm?GoogleStatID=9>

23. <http://guides.library.cornell.edu/c.php?g=31688&p=200753>

<http://translate.google.com.cy/translate?hl=en&sl=en&u=http://guides.library.cornell.edu/c.php%3Fg%3D31688%26p%3D200753&prev=search>

“Στις 21 Απριλίου, η κυβέρνηση επισήμως δηλώνει και την κατάργηση ενός νόμου έκτακτης ανάγκης νόμου που είχε σε ισχύ από το 1963. Ακολούθως ο πρόεδρος Άσαντ αντέδρασε με στρατιωτική καταστολή και βία και οι μάχες άρχισαν. Από την αρχή του καλοκαιριού του 2011, όμως, η αντίδραση έμοιαζε να παίρνει όλο και μεγαλύτερες διαστάσεις. Χιλιάδες στρατιώτες πέρασαν στην άλλη όχθη και αποστάτησαν σχηματίζοντας αντικυβερνητικές στρατιωτικές δυνάμεις, ενώ ιδρύθηκε και το Ανώτατο Επαναστατικό Συμβούλιο. Ήταν η αρχή του τετράχρονου εμφυλίου που μαίνεται ακόμα στην Συρία. Η Αραβική άνοιξη εξελίχθηκε για την Συρία σε αραβικό εφιάλτη με αμέτρητους νεκρούς και τραυματίες, κυρίως γυναικόπαιδα”. Πόλεις που παλαιά έσφιζαν από ζωή τώρα υπάρχουν μόνο ερείπια, ενώ οι κάτοικοι των τις έχουν εγκαταλήψει. Χιλιάδες οι πρόσφυγες οι τρέχουν να σωθούν στα σύνορα. Οι αντιμαχόμενες πλευρές αλληλοεξοντώνονται με τους αντάρτες να έχουν ξεχάσει τα αιτήματα της επανάστασης και να προβαίνουν σε βιαιότητες, κλοπές, λεηλασίες. **.24.**

Τον Φεβρουάριο του 2012, ο πρόεδρος Assad πιέζεται μπροστά με ένα δημοψήφισμα που ενέκρινε ένα νέο σύνταγμα που έπεσε ένα άρθρο δίνοντας το κυβερνών κόμμα Μπάαθ μοναδική θέση ως "αρχηγός του κράτους και της κοινωνίας». Η αντιπολίτευση κατήγγειλε ως φενάκη. Πίεση σταθερά χτισμένο σε Assad ως αντάρτες πήραν τον έλεγχο μεγάλων τμημάτων του στα βόρεια και ανατολικά της χώρας και ξεκίνησε επιθέσεις στη Δαμασκό και το Χαλέπι, ενώ το αντιπολιτευόμενο Εθνικό Συνασπισμό αναγνωρίζεται σε όλο τον κόσμο ως «νόμιμο εκπρόσωπο» του συριακού λαού.

Το 2013, η δυναμική της σύγκρουσης άρχισε σταδιακά η στροφή υπέρ του Άσαντ, καθώς οι κυβερνητικές δυνάμεις ξεκίνησαν μεγάλες επιθέσεις για κατάληψη έδαφών και να εδραιώσουν την κυριαρχία τους, στους πληθυσμούς κυρίως στα νότια και δυτικά. Παρά την έκκληση των ανταρτών, στις ξένες δυνάμεις, για να τους δοθούν βαρέα όπλα αυτή απορρίφθηκε. Φυσικά, τον Αύγουστο του 2013 το καθεστώς του Άσαντ θεωρήθηκε ως ύποπτο, μετά από επίθεση με χημικά όπλα στα περίχωρα της Δαμασκού με εκατοντάδες νεκρούς. Παρά τις απειλές που εκτοξεύθηκαν από τις ΗΠΑ, τελικά δεν πραγματοποιήθηκε η απειλή της για έναρξη τιμωρητικών στρατιωτικών πληγμάτων. Φυσικά ο Άσαντ, με την προτροπή της Ρωσσίας, αναγκάστηκε να συμφωνήσει για την καταστροφή των χημικών όπλων της Συρίας. **.25.**

24.Τι απέγινε η Αραβική άνοιξη, δημοσιεύθηκε στις 18/12/13 από Κατερίνα Καραβία <http://thefrog.gr/%CF%84%CE%AF%CE%B1%CF%80%CE%AD%CE%B3%CE%B9%CE%BD%CE%B5%CE%B7%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%B2%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%AC%CE%BD%CE%BF%CE%B9%CE%BE%CE%B7/>

Περισσότεροι από 200.000 Σύριοι έχουν χάσει τη ζωή τους σε τέσσερα χρόνια της ένοπλης σύγκρουσης, η οποία ξεκίνησε με αντικυβερνητικές διαδηλώσεις πριν να κλιμακωθούν σε μια πλήρους κλίμακας εμφύλιο πόλεμο. Περισσότεροι από 11 εκατομμύρια κάτοικοι έχουν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους. **.26.**

Μέσα στο χάος αυτό, η εξτρεμιστική οργάνωση καλούμενο ως Ισλαμικό κράτος, βοηθούμενοι από ξένους μαχητές, κατάφεραν να καταλάβουν τεράστιες εκτάσεις σε όλη την Βόρεια και Ανατολική Συρία, προβαίνοντας παράλληλα σε βιαιότητες και εγκλήματα πολέμου. Τον Σεπτέμβριο του 2014 διάφορες χώρες, με επικεφαλής τις Η.Π.Α, ξεκίνησαν αεροπορικές επιθέσεις στην Συρία, σε μία προσπάθεια για υποβάθμιση και εξάλειψη του Ισλαμικού κράτους, βοηθώντας έτσι το καθεστώς Άσσαντ, καθώς επίσης και τους Κούρδους της Συρίας. Τις τελευταίες ημέρες στο "παιγνίδι" της Συρίας έχει εισέλθει και η Τουρκία με αεροπορικούς βορβαδισμούς εναντίον "τρομοκρατών".

3.7. Αίγυπτος

Στις 25 Ιανουαρίου 2011, ξέσπασαν διαδηλώσεις στην Αίγυπτο με αφορμή τα γεγονότα στην Τυνησία, οι οποίες διήρκεσαν μέχρι τις 11 Φεβρουαρίου 2011 και είχαν ως κύριο αίτημα την παραίτηση του Προέδρου Μουμπάρακ.

Οι διαδηλώσεις κορυφώθηκαν στις 28 Ιανουαρίου, όταν χιλιάδες άνθρωποι συγκρούστηκαν με την αστυνομία. Ο Αιγύπτιος Πρόεδρος διέταξε την καταστολή των διαδηλώσεων από το στρατό, ανακοίνωσε απαγόρευση της κυκλοφορίας τη νύχτα, ζήτησε από την κυβέρνησή του να παραιτηθεί και στις 29 Ιανουαρίου όρισε ως Αντιπρόεδρο τον Ομάρ Σουλεϊμάν και ως Πρωθυπουργό τον Αχμέτ Σαφίκ. *"Την 1η Φεβρουαρίου 2011, ο Μουμπάρακ ανακοίνωσε ότι δεν θα έθετε ξανά υποψηφιότητα στις προεδρικές εκλογές τού Σεπτεμβρίου και ότι θα προέβαινε σε συνταγματική μεταρρύθμιση. Οι διαδηλωτές επέμειναν στην παραίτησή του και απάντησαν με πορεία περισσότερων του ενός εκατομμυρίου ανθρώπων στην πλατεία Ταχρίρ τού Καΐρου. Την επόμενη ημέρα υπήρξαν αντιδιαδηλώσεις με αποτέλεσμα να υπάρξουν συγκρούσεις και πολύ περισσότερα θύματα".* **.27.**

Οι διαδηλώσεις, συνεχίστηκαν με απαίτηση την παραίτηση του προέδρου, και τελικά στις 11 Φεβρουαρίου 2011, ο Αντιπρόεδρος της Αιγύπτου Ομάρ Σουλεϊμάν ανακοίνωσε ότι ο Μουμπάρακ παραιτείται και ότι το Ανώτατο Συμβούλιο των Ενόπλων Δυνάμεων αναλαμβάνει την εξουσία.

25, 26. www.bbc.com/news/world-middle-east-26116868

<http://translate.google.com.cy/translate?hl=en&sl=en&u=http://www.bbc.com/news/world-middle-east-26116868&prev=search>

27. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%B9%CE%B3%CF%85%CF%80%CF%84%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE_%CE%B5%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7_%CF%84%CE%BF%CF%85_201

Μετά την εκδίωξη του Μουμπάραγκ, τον Ιούνιο του 2012, ο Μοχάμεντ Morsi της Μουσουλμανικής Αδελφότητας εξελέγη πρόεδρος.²⁸ Ανακάλεσε γρήγορα μια αμφιλεγόμενη SCAF διάταγμα που περιόριζε τις εξουσίες του, διέλυσε τη Βουλή των Αντιπροσώπων και άλλαξε την ηγεσία του στρατού.

Γρήγορα υπήρξε δημόσια αντίθεση με τον Morsi το Νοέμβριο του 2012, όταν εξέδωσε διάταγμα για τη χορήγηση στον ίδιο εκτεταμένες εξουσίες, και προσπάθησε να ευνοήσει ένα σύστημα που θα περιείχε μέτρα που προστάτευαν τους πολίτες, αλλά ταυτόχρονα θα κατοχύρωνε το ισλαμικό δίκαιο. Ο Morsi καθαιρέθηκε από τον στρατό τον Ιούνιο του 2013, μετά εκατομμύρια διαδηλωτές κατέβηκαν στους δρόμους και να αντικατασταθεί από μια προσωρινή κυβέρνηση.

Οι δυνάμεις ασφαλείας ξεκίνησαν τότε μια σκληρή καταστολή της Μουσουλμανικής Αδελφότητας, σκοτώνοντας σχεδόν 1.000 ανθρώπους σε δύο υπέρ του Morsi καταλήψεις στο Κάιρο. ²⁹ . Θανάσιμες συγκρούσεις ακολούθησαν και ο στρατός κήρυξε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Ακολούθως το καλοκαίρι του 2014 ο πρώην αρχηγός των ενόπλων δυνάμεων Άμπντελ Φάταχ αλ-Σίσι ορκίζεται πρόεδρος της Αιγύπτου, σε μια τελετή με υποβαθμισμένη την παρουσία των δυτικών συμμάχων, οι οποίοι εκφράζουν ανησυχίες για την καταστολή των διαφωνούντων. Στην συνέχεια τον Νοέμβριο του 2014 αποσήρθηκαν οι κατηγορίες κατά του πρώην προέδρου της χώρας, Χόσνι Μουμπάρακ, για τους θανάτους διαδηλωτών στην εξέγερση του 2011 . Στις 13 Ιανουαρίου 2015, με απόφαση του Εφετείου, ακυρώθηκε η μοναδική καταδίκη του Μουμπάρακ που είχε απομείνει, η φυλάκιση 3 ετών για υπεξαίρεση δημοσίου χρήματος. ³⁰ Στις 4 Απριλίου ξεκίνησε η επαναληπτική δίκη του Μουμπάρακ για την υπόθεση αυτή στο Εφετείο του Καΐρου. ³¹ Έπειτα από την επαναληπτική δίκη, ο Μουμπάρακ και οι γιοι του καταδικάστηκαν στις 9 Μαΐου 2015 για διαφθορά και καταδικάστηκαν σε ποινές φυλάκισης.³²

²⁸. ενημερωτική-ειδησεογραφική ιστοσελίδα Jadaliyya, (26/06/2012)
www.egypt.jadaliyya.com <https://translate.google.com.cy/translate?hl=el&sl=en&u>

²⁹. <http://www.bbc.co.uk/news/world-12482291>

<http://translate.google.com.cy/translate?hl=el&sl=en&u=http://www.bbc.co.uk/news/world-12482291&prev=search>

³⁰. Αίγυπτος: Ακυρώθηκε η καταδίκη Μουμπάρακ, kathimerini.gr, 13-1-2015.

³¹. «Αίγυπτος: Στο εδώλιο ξανά ο Χόσνι Μουμπάρακ».
<http://gr.euronews.com/2015/04/04/egypt-mubarak-retrial-begins-in-corruption-case/>.³²².
«Egypt's Hosni Mubarak jailed in corruption retrial». BBC News. 9-5-2015.
<http://www.bbc.com/news/world-middle-east-32672630>..

3.8 Υεμένη

Τον Φεβρουάριο του 2012, το επαναστατικό κίνημα της Υεμένης πέτυχε την απομάκρυνση του προέδρου Αλί Αμπντουλάχ Σαλέχ, ο οποίος βρισκόταν στην εξουσία για πάνω από τρις δεκαετίες. Φυσικά πριν γίνει αυτό και τις διαδηλώσεις σε εξέλιξη, ο Saleh προσπάθησε με ένα μείγμα πολιτικών ελιγμών: πατρωνίας και της δωροδοκίας, συν-επιλογή, την καταστολή και την προπαγάνδα. Κινητοποίησε ένα μεγάλο κίνημα στην πλατεία Ταχρίρ, αγόρασε την εμπιστοσύνη των φυλών (σεΐχηδες), μείωσε το φόρο εισοδήματος, και προχώρησε σε αύξηση στους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων και των δυνάμεων ασφαλείας. Ταυτόχρονα, πολλοί ακτιβιστές δέχθηκαν επίθεση από απλό-ντυμένους κακοποιούς ή οποίοι συνελήφθησαν από τις δυνάμεις ασφαλείας. Ο Saleh υποστήριξε ότι οι διαδηλώσεις ήταν ενορχηστρωμένη από «μια αίθουσα ελέγχου στο Τελ Αβίβ για την αποσταθεροποίηση του αραβικού κόσμου [... που] διοικείται από τον Λευκό Οίκο.»

Όταν οι "πονηριές" του αποδείχθηκαν ανίκανες να σταματήσει τις διαδηλώσεις, ελεύθεροι σκοπευτές "εκτέλεσαν" περίπου 50 διαδηλωτές οι οποίοι διαδήλωναν ειρηνικά, και τραυμάτισαν πάνω από 200. "Είτε με την άδεια από τον Saleh ή όχι, οι δολοφονίες εξέθεσαν την ηθική "χρεοκοπία" του καθεστώτος σχεδόν σε μια νύκτα. Ακολούθησε μία εμφύλια διάνεξη και στις 3 Ιουνίου, ο Αλί Αμπντουλάχ Σαλέχ τραυματίστηκε σοβαρά σε επίθεση και κατέφυγε στη Σαουδική Αραβία για ιατρική θεραπεία". 32. Παρά το ότι υπήρξε μία τυπική κατάπαυση του πυρός που έληξε προσωρινά τις εχθροπραξίες στη Σανάα, οι μάχες συνεχίστηκαν κατά μήκος άλλων γραμμών σε ολόκληρη την Υεμένη. Το 2012 ανήλθε στην εξουσία ο πρόεδρος Αμπν Ραμπόχ Μανσούρ Χαντί, διαδεχόμενος τον Αλί Αμπντουλάχ Σαλέχ. Βρίσκοντας πρόσφορο έδαφος επανήλθαν και οι Χούτι. "Οι Χούτι είναι μέλη μιας ομάδας ανταρτών, που πρόσκειται στον παρακλάδι του Σιτικού Ισλαμισμού που ονομάζεται Ζαϊντισμός. Οι Ζαϊντι αποτελούν το ένα τρίτο του πληθυσμού της χώρας και κυβερνούσαν τη Βόρεια Υεμένη για σχεδόν 1.000 χρόνια, μέχρι το 1962.(...)" "Στη συνέχεια συμμετείχαν στο Συνέδριο Εθνικού Διαλόγου που οδήγησε τον νυν πρόεδρο Αμπν Ραμπόχ Μανσούρ Χαντί στην ανακοίνωση σχεδίων –τον Φεβρουάριο του 2014- για μετατροπή της Υεμένης σε ομοσπονδία έξι περιφερειών. Οι Χούτι ωστόσο τάχθηκαν κατά του σχεδίου, που, όπως δήλωναν, θα τους αποδυνάμωνε. Η άνοδος του στην εξουσία αρχικά χαιρετίστηκε ως παράδειγμα επιτυχούς μετάβασης στη

32.http://www.lse.ac.uk/IDEAS/publications/reports/pdf/SR011/FINAL_LSE_IDEAS__YemensArabSpring_Thiel.pdf

https://translate.google.com.cy/translate?hl=en&sl=en&u=http://www.lse.ac.uk/IDEAS/publications/reports/pdf/SR011/FINAL_LSE_IDEAS__YemensArabSpring_Thiel.pdf&prev=search

δημοκρατία. Όμως οι αντάρτες των Χούτι ανάγκασαν την κυβέρνηση να εγκαταλείψει την εξουσία τον Φεβρουάριο του 2015, με τον Χαντί να διαφεύγει στο Άντεν, απ' όπου προσπαθεί να επιστρέψει και πάλι στην εξουσία." **.33.**

Νέους φόβους για κλιμάκωση της έντασης στην ήδη εύθραστη περιοχή της Μέση Ανατολή δημιουργούν οι τελευταίες εξελίξεις στην Υεμένη. Ένα μπλοκ 10 Σουνιτικών μουσουλμανικών χωρών με επικεφαλής τη Σαουδική Αραβία πραγματοποιούν αεροπορικές επιδρομές εναντίον των Χούτι ανταρτών της Υεμένης που είχαν καταλάβει την πρωτεύουσα της χώρας, Σανάα. Φυσικά δεν μπορεί να αποκλεισθεί ακόμη και το ενδεχόμενο χειρσαίας επέμβασης. Αυτή η θέση όμως προκαλεί την άμεση αντίδραση του Ιράν που φέρεται να στηρίζει τους Χούτι της Υεμένης. *"Το μπλοκ των σουνιτικών χωρών δηλώνει ότι τα αεροπορικά χτυπήματα έγιναν κατόπιν αιτήματος του προέδρου της Υεμένης Αμπντ Ράμπο Μανσούρ Χαντι, ο οποίος είχε καλέσει σε βοήθεια από το εξωτερικό καθώς έχανε τον έλεγχο της πρωτεύουσας από τους αντάρτες"* **.34.**

Όπως έχω αναλύσει και πιο πάνω, διαπιστώνεται ότι στην Τυνησία, Μαυριτανία, Μαρόκο, Αλγερία, ότι έχουν γίνει έστω και κάποια μικρά βήματα προς τον εκδημοκρατισμό, σε σχέση με τις άλλες χώρες. Φυσικά είναι σχεδόν βέβαιο ότι για να έχομαι *"πραγματική"* Δημοκρατία, με όλα τα οφέληματα που προκύπτουν από αυτή σε αυτές τις χώρες θα περάσουν αρκετά χρόνια, ίσως και δεκαετίες. Με αντιπαράθεση τις άλλες χώρες, προκύπτει ότι εν μέρει στις 4 αυτές χώρες είχαν θετικό αποτέλεσμα οι εξεγέρσεις. Σίγουρα δεν έχουν επιτευχθεί όλες/όλα οι/τα απαιτήσεις/αιτήματα των διαδηλωτών αλλά μπορώ να πω ότι έγινε η *"αρχή"* και η συνέχεια πιστεύω ότι θα είναι θετική.

Όσο αφορά την Αίγυπτο, το θετικό είναι ότι προς το παρόν υπάρχει σταθερότητα στην χώρα. Όσο αφορά στο πολιτικό κομμάτι, είχαμε την παραίτηση του Μουμπάρακ, κάτι που ζητούσαν οι διαδηλωτές. Ακολούθησαν εκλογές όπου εκλέγηκε ο Morsi της Μουσουλμανικής αδελφότητας, ο οποίος ακολούθως ανατράπηκε από τις ένοπλες δυνάμεις. Σίγουρα στην χώρα αυτή ο εκδημοκρατισμός θα είναι μία δύσκολη διαδικασία η οποία προς το παρόν θεωρείται κάτι αδύνατο.

.33. Stratfor: Πώς παίζεται το παιχνίδι εξουσίας στην Υεμένη, Δημοσιεύθηκε: **26 Μαρτίου 2015 - 14:07**

<http://www.euro2day.gr/specials/topics/article/1317470/stratfor-pos-paizetai-to-paihni-di-exoysias-sthn.html>

.34. Φόβοι ανάφλεξης στη Μέση Ανατολή με τον εμφύλιο στην Υεμένη, Δημοσιεύθηκε: **26 Μαρτίου 2015 - 11:24**

<http://www.euro2day.gr/news/world/article/1317413/fovoi-anaflexhs-sth-mesh-anatolh-me-ton-emfylio-st.html>

Όσο αφορά τις υπόλοιπες χώρες δηλαδή την Συρία, την Υεμένη και την Λιβύη, η μόνη λέξη που μπορεί να αποδώσει την πραγματικότητα το τι συμβαίνει, είναι το "Χάος". Η εικόνα που παρουσιάζεται σήμερα για τις χώρες αυτές είναι εμφύλιες συγκρούσεις με εκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς, εκατομμύρια πρόσφυγες, με μεγάλη αύξηση της ροής μεταναστευτικών και προσφυγικών ρευμάτων προς τις Ευρωπαϊκές χώρες και η γενικότερη αστάθεια στη περιοχή. Η αστάθεια αυτή έδωσε την ευκαιρία στους ριζοσπαστικούς Σουνίτες οι οποίοι αυτοκαλούνται Ισλαμικό κράτος, με στρατιωτική βία να καταλάβουν εδάφη στην Συρία και στο Ιράκ. Στο "παιγνίδι" έχουν εισέλθει και άλλες χώρες με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Σίγουρα η άνοδος του Ισλαμικού Κράτους, και η δημιουργία κράτους, στην περιοχή, θεωρώ ότι ελοχεύει κινδύνους, για όλη την περιοχή. Οι διάφορες θρησκευτικές, φυλετικές διαφορές του πληθυσμού οι οποίες χαρακτηρίζουν σχεδόν όλες τις χώρες της περιοχής, θα προσπαθήσει κατά την γνώμη μου να εκμεταλευτεί το Ισλαμικό Κράτος για εδραίωση του στην περιοχή και για επέκταση του. Τώρα για το θέμα δημοκρατία, για τις χώρες αυτές, αυτό πλέον θεωρείται κάτι το αστείο. Το πρώτο που προέχει πλέον είναι η κατάπαυση του πυρός, κάτι που όμως θεωρείται προς το παρόν αδύνατο. Επίσης υπάρχει μεγάλος κίνδυνος η επέκταση των συγκρούσεων και σε άλλα κράτη της περιοχής, κάτι που μπορεί να προκαλέσει γενική "ανάφλεξη" όλης της περιοχής με τρομακτικές επιπτώσεις.

4. Αραβική άνοιξη και μέσα κοινωνικής δικτύωσης

«[...] Ήρθε η ώρα της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής./ Το Facebook οδηγεί την επανάσταση στις χώρες όπου οι άνθρωποι δεν μπορούν/ το καθημερινό ψωμί τους να αγοράσουν! / Αυτός ο φουκαράς που μετά βίας επιβιώνει, ο αναλφάβητος αυτός, ο θρησκόληπτος, / Που ούτε ένα πιάτο ζεστό δεν τρώει κάθε μέρα, / Αλλά ζει σε μια τρώγλη με ψωμί και μπαγιατίκο ψωμί από το συσσίτιο, / Να ξέρει τάχα τι είναι το ίντερνετ;»

Σαάντι Γιούσεφ .35.

.35.Ο Saadi Yousef είναι Ιρακινός ποιητής που γεννήθηκε το 1934 στη Βασόρα(Basra). Έζησε τα τελευταία 40 χρόνια μακριά από την πατρίδα του εξαιτίας τωνπολιτικών του πεποιθήσεων. Η ποίηση του διακρίνεται για τον «ωμό» ρεαλισμό της.ο παραπάνω απόσπασμα περιλαμβάνεται στην ποιητική συλλογή του «Τι είναιΑραβική Άνοιξη;». Βλ. 'The revolution of jasmine and spring of Arab writers', SaadiYousef, «What Arab Spring?», (28/06/2011). www.historyofafricaotherwise.gr/2011.

Τα κοινωνικά δίκτυα όπως το Face book και το Twitter μπορεί να έχουν χαρακτηριστεί κατά καιρούς ως ανούσια και ως κέντρα ψυχαγωγίας, όμως στην περίπτωση της Αραβικής Άνοιξης πιστεύω όμως πως βοήθησαν με τον τρόπο τους, στην “ανατροπή” καθεστώτων και λειτούργησαν ως αποτελεσματικά εργαλεία για την οργάνωση διαμαρτυριών και επαναστάσεων. Σίγουρα το Face book, το Twitter, το Youtube και χιλιάδων άλλων blogs, τροφοδότησαν την Αραβική Άνοιξη.

Σίγουρα ο ρόλος των κοινωνικών δικτύων ήταν αναμφισβίτητα καταλυτικός, και βοηθητικός για την οργάνωση των διαμαρτυριών και εξεργέσεων στην περιοχή όπου έλαβε χώρα η Αραβική άνοιξη. Ο *Jeffrey Ghannam*, αναφέρει πως «ο Αραβικός κόσμος βίωσε την άνοδο των ανεξάρτητων δραστήριων κοινωνικών μέσων μαζικής ενημέρωσης και την σταθερά αυξανόμενη συμμετοχή των πολιτών στο διαδίκτυο που αναμένεται να προσελκύσει 100 εκατομμύρια Άραβες χρήστες το 2015». Και καταλήγει: “Αυτά τα κοινωνικά δίκτυα ενημερώνουν, κινητοποιούν, ψυχαγωγούν, δημιουργούν”.³⁶

Η επιχειρηματολογία που γίνεται περί «κινήματος του Facebook», ή περί «επανάστασης του «Facebook», εν πολλοίς επιδιώκει να συνδέσει τα νέα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με το μαζικό όσο και «αυθόρμητο» στοιχείο των διαδηλώσεων και κινητοποιήσεων. Στην προκειμένη περίπτωση, η συσχέτιση αυτή θέλει τα νέα μέσα κοινωνικής δικτύωσης να υποκαθιστούν την λειτουργία των παραδοσιακών δηλ. της τηλεόρασης και του ραδιοφώνου, καταδεικνύοντας την “διαμόρφωση ενός «νέου, τεχνολογικού κόσμου όπου τα νέα μέσα κοινωνικής δικτύωσης εγγράφουν λειτουργίες ενός ατομικού και «εικονικού» θα λέγαμε «υποκειμένου» που επιδιώκει τον μετασχηματισμό του ατομικού και «εικονικού» σε «υπαρκτή» πολιτική και συλλογική δράση και κινητοποίηση, δημιουργώντας «νέες πολιτικές κοινότητες». Κοινότητες, αυξάνουν τη διαφάνεια και επιδιώκουν να καταστήσουν τις κυβερνήσεις υπόλογες» (Ghannam, 2011:4).

Ενώ ο Σάιμον Κότλ (Simon Cottle) τονίζει πως «αυτά τα νέα εργαλεία κοινωνικότητας και συντροφικότητας αποδεικνύονται λοιπόν «εκδημοκρατιστικά» με την έννοια ότι διευκολύνουν την πολλαπλή αλληλεπίδραση και την συναναστροφή στην καθημερινή ζωή, αλλά παρέχουν, επίσης πιθανά πρότυπα πολιτικής συμπεριφοράς και δράσης». Η διευρυμένη αυτή αντίληψη, περί της ουσιώδους σημασίας των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στις Αραβικές διαδηλώσεις και εξεγέρσεις, αποτυπώθηκε και στην περίπτωση της Τυνησίας και της Αιγύπτου.

36.social media στον Αραβικό κόσμο http://www.cima.ned.org/wp-content/uploads/2015/02/CIMA-Arab_Social_Media-Report-10-25-11.pdf

http://translate.google.com.cy/translate?hl=el&sl=en&u=http://www.cima.ned.org/wp-content/uploads/2015/02/CIMA-Arab_Social_Media-Report-10-25-11.pdf&prev=search

Οι πρόσφατες εξελίξεις στον Αραβικό κόσμο, με την κοινωνική κρίση, ήταν μία επανάσταση η οποία βασίστηκε κατά ένα πολύ μεγάλο βαθμό στην διαδραστικότητα των χρηστών εντός των κοινωνικών δικτύων και στην ανάγκη τους για την ελευθερία έκφρασης με δημοκρατικό τρόπο. Για την ενημέρωση των πολιτών σχετικά με την Αραβική Άνοιξη έχουν δημιουργεί πολυάριθμες ιστοσελίδες. Υπάρχουν αρκετές ιστοσελίδες για την Αραβική Άνοιξη, στις οποίες οι αγανακτισμένοι πολίτες συναντιούνται, ενημερώνονται και οργανώνονται.

Για την Αίγυπτο, για την οποία και θα γίνει εκτενείς αναφορά, υπάρχει στο χώρο του Facebook σελίδα με το όνομα «Είμαστε όλοι Khaled Said» με 1.5 εκατομμύρια «likes» και 151 χιλιάδες άτομα να μιλούν καθημερινά στην σελίδα αυτή. Η σελίδα πήρε το όνομα της από έναν 28χρονο άνδρα, τον οποίον απήγαγαν από ένα ίντερνετ καφέ και τον κτύπησαν. Στις 25 Ιανουαρίου το 2011 έγινε και η πρώτη διαμαρτυρία για τον θάνατο του **.37**.

Στη πλοήγηση στο διαδίκτυο υπάρχει σελίδα του Facebook, με την ονομασία The Syrian Revolution 2011, στην οποία οι χρήστες που μιλούν καθημερινά για τα θέματα εν εξέλιξη της Συρίας αναλογούν περί στα 49.684 μέλη, ενώ τα μέλη της σελίδας αυτής είναι 343.637, με ημερομηνία ενημέρωσης 13 Ιανουαρίου 2012. Η εν λόγω ιστοσελίδα ιδρύθηκε το 2011 με στόχο να κερδίσει η Συρία την ελευθερία της. Μέλη της είναι κυρίως Σύριοι νέοι ακτιβιστές από όλες τις επαρχίες με σκοπό την ανατροπή Άσαντ, με σκοπό την καθιέρωση μίας δημοκρατία, η οποία θα φιλοξενεί όλους τους Σύριους με οποιαδήποτε διαφορά, φυλετική – θρησκευτική και εθνικιστική. *“Δίνουν το δικαίωμα δημοσίευσης στην ιστοσελίδα και υπάρχει συνεχής πληροφόρηση και δημοσίευση των γεγονότων, με την χρήση φωτογραφικού υλικού, βίντεο και ανακοινώσεις. Προβάλλονται βίντεο και φωτογραφίες από τις διαδηλώσεις που διαδραματίζονται. Πραγματοποιούν εκστρατείες στο Twitter, ορίζοντας το θέμα από πριν. Το θρησκευτικό κομμάτι υπάρχει έντονο στα σχόλια των χρηστών, αφού ζητούν από τον θεό Αλλάχ συνέπεια, υπομονή και νίκη, ενώ πολύ συχνά υπάρχει και η φράση «ο θεός μας γιατρεύει τους τραυματισμένους»* (13 Ιανουαρίου 2012-διαδηλώσεις με βίντεο στο Homs Arhannto).**38**.

Η χρήση του Facebook στα Αραβικά κράτη την περίοδο Ιανουάριος-Απρίλιος 2011 αυξήθηκε και υπερδιπλασιάστηκε. Ο αριθμός των χρηστών αυξήθηκε κατά 30 τις εκατό, σε σχέση με το 18 τις εκατό που είχε σημειώσει την ίδια περίοδο το 2010. Συγκεκριμένα η Αίγυπτος παρατήρησε 29 τις εκατό αύξηση σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονιά που ήταν 12 τις εκατό.

37. The Syrian Revolution 2011. (2011). In Facebook [Fan Page]. Retrieved January 13, 2012, from www.facebook.com/Syrian.Revolution

38. We are all Khaled Said. (2010). In Facebook [Fan page]. Retrieved January 3, 2012, from <http://www.facebook.com/ElShaheed?sk=info> We are all Khaled Shaid, 2010; Nato Community, 2010

4.1. Αίγυπτος και μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Η 30χρονη πολιτική του Μουμπάρακ, η φτώχεια και η ανεργία οδήγησαν την Αίγυπτο σε επανάσταση. Η σπίθα δόθηκε όταν η διαδήλωση στην πλατεία Ταχρίμ μετατράπηκε σε επανάσταση των διαμαρτυρούμενων. Το Facebook, το Twitter και το Youtube διέδωσαν βίντεο και φωτογραφίες, ενώ καλούσαν τους Αιγύπτιους πολίτες να διαμαρτυρηθούν. *“Στην λογοκρισία βασίστηκε η κυβέρνηση μετά από βίντεο και εικόνες, και έτσι ο πρόεδρος Μουμπάρακ διάκοψε το ίντερνετ και την κινητή τηλεφωνία. Με την κίνηση αυτή του Μουμπάρακ, εξοργίζεται πιο πολύ ο λαός και έτσι οι «ακτιβιστές του πληκτρολογίου» πλημμυρίζουν τους δρόμους, ενώ προδίδει τον φόβο του ότι το διαδίκτυο μπορεί να ενδυναμώσει τους αντιπάλους του. Στις 25 Ιανουαρίου το 2011, ημέρα Τρίτη, χιλιάδες αντικυβερνητικοί ακτιβιστές στο κέντρο του Καΐρου διαδήλωσαν με πέτρες και ήρθαν σε σύγκρουση με την αστυνομία για να διαμαρτυρηθούν για την 30χρονη εξουσία του Μουμπάρακ και να αγωνιστούν για ταδικαιώματά τους, ζητώντας να τεθεί ένα τέλος στη φτώχεια, στις καταχρήσεις της διαφθοράς, της ανεργίας και της αστυνομίας. Ωστόσο, η αστυνομία αντιστέκεται απέναντι στο πλήθος που διαμαρτύρεται αρχικά ειρηνικά, διαδηλωτές με κλομπ, χωρίς έλεος. Στην Αλεξάνδρεια και στο Σουέζ, επίσης, χιλιάδες διαδηλωτές διαδηλώνουν σε αυτό που ονομάστηκε «Ημέρα Οργής» (Michael, 2011). **39***

Στο Facebook και στο Twitter αναρτήθηκαν οι διαδηλώσεις, καθώς με τα μέσα αυτά προσκαλούσαν/καλούσαν κι άλλους διαδηλωτές, φθάνοντας την ίδια μέρα τα 90 χιλιάδες άτομα να απαντούν θετικά στις προσκλήσεις για τις διαδηλώσεις που προγραμματίζαν. *“Η δημιουργία των σελίδων για τις διαδηλώσεις, χρησιμοποιήθηκαν από τους διοργανωτές για να δίνουν πλήρη ενημέρωση κάθε λεπτό για το που πρέπει να παρευρεθούν οι διαδηλωτές προκειμένου να προκαλέσουν σύγχυση στην αστυνομία.” (Michael, 2011).*

Το ίδιο απόγευμα δημιουργείται πρόβλημα στη σύνδεση στο χώρο του Twitter, καθώς η κυβέρνηση παίρνει την απόφαση να το κλείσει, έτσι ώστε να εμποδίσει τον συντονισμό των πολιτών, φέρνοντας αγανάκτηση στους Αιγύπτιους πολίτες. Κατά την διάρκεια των δύο επόμενων ημερών παρατηρείται και στο Facebook απαγόρευση, ενώ η αστυνομία έλεγξε στους τόπους συγκεντρώσεων συλλαμβάνοντας και κτυπώντας -τραυματίζοντας εκατοντάδες διαμαρτυρούμενους (Michael, 2011). **.40.**

39, 40. Michael, M. (2011, May 25). Mubarak Faces Egypt Protests on “Day of rage”, Huff Post World. Retrieved January 13, 2012, from http://www.huffingtonpost.com/2011/01/25/mubarak-faces-egypt-prote_n_813572.html

Η διακοπή του ίντερνετ ήρθε μετά από λίγα λεπτά όταν είχε δημοσιευθεί βίντεο από έναν Αιγύπτιο διαδηλωτή που πυροβολείται από την αστυνομία. Η υπηρεσία Blackberry Internet αποσυνδέεται και αυτή. Σταδιακά και παράλληλα σε μικρό χρονικό όριο, παρατηρήθηκε πως δεν υπήρχε καμία σύνδεση στο ίντερνετ από την Αίγυπτο, ούτε μέσω τηλεφώνων και άλλων μεθόδων επικοινωνίας. Emails και άλλες κοινωνικές εξόδους δικτύωσης είχαν επίσης διακοπεί (Kanalley, 2011). **.41.**

“ Οι προσπάθειες για τον περιορισμό των επικοινωνιών στο εσωτερικό της Αιγύπτου, προκάλεσε ένα ακτιβιστικό κύμα από μια διεθνή ομάδα από ακτιβιστές του ελεύθερου λόγου στο διαδίκτυο με την ονομασία Telecomix. Η ανώνυμη αυτή ομάδα έχει εργασθεί για να ενημερώνει Αιγύπτιους για τις επιλογές των επικοινωνιών τους με chat rooms, wikis και εργαλεία γραφής” (Bialer – Kanalley, 2011). **.42.** Στις 2 Φεβρουαρίου η σύνδεση στο χώρο του ίντερνετ επανέρχεται και πάλι στην Αίγυπτο (Fayed, 2011). Στις 10 Φεβρουαρίου 2011 ο πρόεδρος Μουμπάρακ παραιτείται.

Με τον έλεγχο των μέσων μαζικών ενημέρωσης όπως τηλεόραση και ραδιόφωνο τα διάφορα καθεστώτα είχαν την “δύναμη” να παρουσιάζουν τα γεγονότα διστρευλομένα και με ένα τρόπο διαφορετικό, και παραπλανητικό, υπέρ της κυβέρνησης, από το τι συνέβαινε στην πραγματικότητα. Με τα “όπλα” αυτά προσπαθούσαν να παραπληροφόρησουν τον κόσμο, με σκοπό τον έλεγχο. Στο όλο σκηνικό που δημιουργήθηκε, το μοναδικό μέσο επικοινωνίας, που έμενε στην κατοχή των διαδηλωτών, ήταν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, το οποίο και αξιοποίησαν στο έπακρο.

41. Kanalley, C. (2011, May 25). Egypt's Internet shut down according to reports, Huff Post World. Retrieved January 13, 2012, from http://www.huffingtonpost.com/2011/01/27/egypt-internet-goes-down-_n_815156.html

42. Bialer, J., Kanalley, C. (2011, May 25). Anonymous Internet Users Team up to provide communication tools for Egyptian People, Huff Post World. Retrieved January 13, 2012, from http://www.huffingtonpost.com/2011/01/29/anonymous-internet-egypt_n_815889.html

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΑΒΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ ΣΤΟΝ ΑΡΑΒΙΚΟ ΧΕΙΜΩΝΑ

1. Από την Αραβική Άνοιξη στο Ισλαμικό Κράτος

Το φαινόμενο της "Αραβικής Άνοιξης" χαιρετίστηκε αρχικά από όλες τις χώρες, ως ένα καταλυτικό γεγονός σε εθνικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο. Στο πρώτο αφορούσε τις αλλαγές σε επίπεδο καθεστώτων και διακυβέρνησης που πραγματοποιήθηκαν στις εσωτερικές οργανωτικές δομές των χωρών αυτών. Το δεύτερο αφορούσε τις νέες ισορροπίες σε βόρεια Αφρική και Μέση Ανατολή και το τρίτο τα νέα δεδομένα στο πεδίο της διεθνούς ασφάλειας. Ως μία μεταβατική διαδικασία εκτιμήθηκε, μάλλον αφελώς, ότι η ανατροπή των καθεστώτων αυτών θα ενίσχυε τη διεθνή ασφάλεια και θα δημιουργούσε συνθήκες εκδημοκρατισμού στις χώρες αυτές.

Αντίθετα, με τις αρχικά αποτελέσματα, σταδιακά οι εξεγέρσεις αυτές λειτούργησαν "ως δεξαμενές εσωτερικής αστάθειας" οι οποίες δημιούργησαν ένα ρευστό περιβάλλον στην περιοχή. Η Αραβική Άνοιξη πιστεύεται αρχικά ότι θα ήταν μία ευκαιρία για εκδημοκρατισμό, με όλα τα ωφελήματα που προκύπτουν για τις χώρες αυτές, και τους πολίτες των. Φυσικά υπήρχε και ο κίνδυνος ότι εκ των πραγμάτων θα προέκυπταν προκλήσεις ή / και απειλές, αφού δεν ήταν σαφές ποιες δυνάμεις θα ανέλθουν στην εξουσία. Αυτό το ρευστό περιβάλλον εκμεταλεύτηκε το Ισλαμικό Κράτος (ISIS), το οποίο αρχικά χωρίς μεγάλο "κόστος" κατάφερε να πάρει υπό τον έλεγχο του, και να ελέγξει τεράστιες περιοχές στο Ιράκ και στην Συρία, και κάποιες περιοχές στην Λιβυή.

Φυσικά και άλλες ριζοσπαστικές δυνάμεις εμπλάκηκαν στο παιχνίδι της εξουσίας στις τρεις αυτές χώρες, αλλά αυτό που ξεχωρίζει το Ισλαμικό κράτος, είναι οι "θηριωδίες" στις οποίες επιδίδεται με σκοπό την εδραίωση του και αποδοχή του υπό το κράτος φόβου, που σκορπά με τις πράξεις.

Τώρα όσο αφορά κατά πόσο το Ισλαμικό Κράτος μπορεί να νικηθεί, και οι υποστηρικτές του να εκδιωκθούν, κατά την ταπεινή μου άποψη, με τα σημερινά δεδομένα το θεωρώ αδύνατο. Η άποψη μου είναι πως μόνο με αεροπορικούς βορβαδισμούς που λαμβάνουν χώρα εδώ και καιρό από διάφορες ξένες χώρες υπό την ηγεσία των Η.Π.Α, και με αντιπάλους που δεν έχουν τον σωστό στρατιωτικό εξοπλισμό, δεν υπάρχουν, οι προϋποθέσεις ώστε να νικηθούν. Το Ισλαμικό Κράτος (ΙΚ) δεν θα ηττηθεί παρά μόνο αν αντιμετωπισθούν οι βαθιές αιτίες της ανάπτυξής του στη Συρία και στο Ιράκ. Η στρατιωτική απάντηση είναι μια απάντηση απαραίτητη, αλλά όχι η μοναδική, φυσικά δεν θα καταστεί δυνατό να ηττηθεί το ΙΚ παρά μόνο εάν το Ιράκ γίνει μια σταθερή, δημοκρατική χώρα, που να περιλαμβάνει όλες τις συνιστώσες του και επίσης εάν η Συρία εισέλθει εντέλει στην οδό μιας δημοκρατικής μετάβασης και της εθνικής συμφιλίωσης.

1.1 Πως “γεννήθηκε” το Ισλαμικό Κράτος – Στόχοι του.

Με τις σφαγές, τη σταύρωση ή την εκτέλεση των αμάχων, τους αποκεφαλισμούς, τις αρπαγές παιδιών και γυναικών ως λάφυρα πολέμου, την πώληση των γυναικών στα σκλαβοπάζαρα του σεξ, με μαζικές και αναίτιες εκτελέσεις αιχμαλώτων, η ισλαμική οργάνωση ISIS –το «Ισλαμικό Κράτος του Ιράκ και της Συρίας», όπως αυτοαποκαλείται - έγινε γνωστό σ’ όλο τον πλανήτη. Η οργάνωση και οι οπαδοί της διεξάγουν μια άνευ προηγουμένου προπαγάνδα, με αποτέλεσμα καθημερινά να είναι πρώτη είδηση στα ΜΜΕ. **1,2.**

Η παγκόσμια κοινή γνώμη σοκαρισμένη και άναυδη παρακολουθεί τις πρακτικές βίας που ασκούνται πάνω στους ανθρώπους. Πίσω από τις δράσεις των τζιχαντιστών σίγουρα υπάρχουν ορισμένα Κράτη της περιοχής που επιδιώκουν, το κάθε ένα από αυτά, τα δικά του συμφέροντα. Συνεπώς, δρουν με στρατηγική, πολιτική και στρατιωτική, κατευθυνόμενη από συγκεκριμένα κέντρα, εντός και εκτός της εθνικής τους επικράτειας.

Το Ισλαμικό Κράτος δημιουργήθηκε από τη στάχτη της Al Kaida στο Ιράκ υπό την ηγεσία του Abu Musa El Zarkavi. **.3.** Εδώ να αναφέρω ότι η Al Kaida στο Ιράκ παρουσιάζει μια ιδιαιτερότητα και διαφοροποιείται από την κεντρική Al Kaida. Η κεντρική Al Kaida (που είναι βαθιά επηρεασμένη από τα γραπτά του πνευματικού της πατέρα και θεωρητικού Abdullah Azzam) **.4.** θεωρεί ότι η “υπερεπεκτατική πολιτική της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, συγκεκριμένα [και ειδικότερα] η εισβολή της στο Αφγανιστάν, τελικά “οδήγησε στη διάλυσή” της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Με τον ίδιο τρόπο, η κεντρική Al Kaida θεωρεί πως και οι ΗΠΑ με την επεκτατική τους πολιτική σε όλο τον κόσμο θα καταρρεύσουν, αρκεί να χτυπηθούν από μια ηγετική δύναμη - που θεωρούν ότι είναι οι ίδιοι. Σύμφωνα με τον Βασίλη Γιαννακόπουλο, γεωστρατηγικός αναλυτής θεωρεί ότι μετά τη δημιουργία του Ισλαμικού Κράτους, τα εναπομείναντα κύρια παρακλάδια της αλ-Κάιντα, η AQIM και η AQAP, ανησυχούν ιδιαίτερα για τις αρνητικές επιπτώσεις από τη διαμάχη μεταξύ των τζιχαντιστικών ομάδων της Συρίας (ISIS, al-Nusra Front, Ahrar al-Sham, κ.α.). Το Ισλαμικό Κράτος είναι ένα εξτρεμιστικό σουννιτικό κίνημα, που στο παρελθόν ήταν μέρος του διεθνούς δικτύου της αλ-Κάιντα. ωστόσο, οι σχέσεις του με την αλ-Κάιντα χαρακτηρίζονται από δυσπιστία, ισχυρό ανταγωνισμό και εχθρότητα.**(...).****5.**

1 ΟΗ.Ε κατοποίηση και φόννοι παιδιών από το Ισλαμικό κράτος, εφημερίδα η Αυγή, 05/02/15, <http://www.avgi.gr/article/5287557/oie-kakopoiisi-kai-fonoi-paidion-apo-to-islamiko-kratos>

2. <http://www.megatv.com/megagegonota/article.asp?catid=27372&subid=2&pubid=34366949>

3. Προφίλ: Αμπού Μουσάμπ Αλ Ζαρκάουι Lee Hudson Teslik ενημερώθηκε: 8 Ιουνίου 2006 <http://www.cfr.org/iraq/profile-abu-musab-al-zarqawi/p9866>.

.4. http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Abdullah_Yusuf_Azzam
https://translate.google.com.cy/translate?hl=el&sl=en&u=http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Abdullah_Yusuf_Azzam&prev=search

5. Βασίλη Γιαννακόπουλος, γεωστρατηγικός αναλυτής, <http://www.geostrategy.gr/pdf/20140925%20Islamic%20State%20Vs%20al-Qaeda.pdf>

Η οριστική ρήξη ήρθε με την πρόσφατη επέκταση της δραστηριότητας του Ισλαμικού Κράτους στο Ιράκ και τη Συρία, γεγονός που προκάλεσε και την αποκήρυξή του από την αλ-Κάιντα, στις αρχές του 2014. Σήμερα, η υπεροχή της επιχειρησιακής δυνατότητας του Ισλαμικού κράτους έναντι των υπόλοιπων ένοπλων σουννιτικών οργανώσεων, τουλάχιστον στην προαναφερόμενη περιοχή, εκτιμάται ως αδιαμφισβήτητη''. (...) Στο παρανοϊκό μυαλό τους υπάρχει η ζώνη του Ισλάμ, στην οποία πρέπει να προσηλυτιστεί η υπόλοιπη ανθρωπότητα, και η ζώνη του πολέμου, στην οποία ανήκουν οι εχθροί τους, όσοι δηλαδή αρνούνται να αποδεχτούν τα ιδεολογικά τους πιστεύω. Συνεπώς, οι τζιχαντιστές θεωρούν ότι νομιμοποιούνται να διενεργήσουν τζιχάντ, δηλαδή ιερό πόλεμο, για να εξαναγκάσουν δια της βίας όλους τους ''απίστους'' να γίνουν μουσουλμάνοι.

Σύμφωνα με τον δρ. Νίκο Παναγιωτίδη, Δημοσιογράφου-Διεθνολόγου οι ''στρατιώτες'' του Ισλαμικού κράτους οι οποίοι πολεμούν στο Ιράκ και τη Συρία ''ενστερνίζονται την ακραία ιδεολογία του σαλαφισμού, η οποία πηγάζει από το κίνημα του Salafiyyah που ήκμασε στις αρχές του 20ου αιώνα και επιζητεί την επιστροφή στις ρίζες του προφήτη Μωάμεθ''. Όσο αφορά τώρα την γενεαλογία των τζιχαντιστών και πώς κατάφεραν να εδραιωθούν ως μια τόσο σημαντική δύναμη στη Μέση Ανατολή αναφέρει ότι ''οι τζιχαντιστές ανδρώθηκαν κατά τη διάρκεια της πρώτης περιόδου της αμερικανικής επέμβασης στο Ιράκ το 2003-2006. Προέρχονται από την εξτρεμιστική οργάνωση Αλ Κάιντα του Ιράκ του Ιορδανού Αμπού Μπουσάμπ Αλ Ζαρκούι, ο οποίος υπήρξε ο πιο σφοδρός πολέμιος των συμμαχικών στρατευμάτων στο Ιράκ μέχρι το θάνατο του το 2006, όταν δολοφονήθηκε από αμερικανική επιδρομή στην πόλη Μπακούμπα στο βορειανατολικό τμήμα της χώρας. Οι ακραίοι τζιχαντιστές του ΙΚ υποστηρίχθηκαν και από άλλες εξτρεμιστικές οργανώσεις παρόμοιας ιδεολογίας και ενδυναμώθηκαν κατά τη διάρκεια του συριακού εμφυλίου που άρχισε το 2011''. (...).**6.**

Οι σημερινοί τζιχαντιστές, δημιουργοί του Ισλαμικού Κράτους θεωρούν πρωτεύοντα στόχο την επέκταση των, και τον έλεγχο της γύρω περιοχής, και συγκεκριμένα προς το παρόν τη Συρία, το Ιράκ και την Λιβύη. Διαμόρφωσαν, έτσι, μια στρατηγική που ''

.6. Δρ. Νίκου Παναγιωτίδη, Δημοσιογράφου-Διεθνολόγου
<http://riknews.com.cy/index.php/news/analyseis/item/5352-islamiko-kratos-genealogia-drasi-kai-ideologia>

δίνει μεγάλη έμφαση στους τοπικούς πολέμους. Σ' αυτό το σημείο θα ήθελα να αναφέρω πως θα ήταν λάθος αν θεωρούσαμε ότι οι διαφορετικές τοπικές οργανώσεις της Αλ Κάιντα διαφέρουν επί της ουσίας από την κεντρική οργάνωση, μιας και οι δύο πηγάζουν από την ίδια ιδεολογική και πολιτική 'μήτρα.

1.2 Πόσο βάση έχουν οι θεωρίες και οι απόψεις που θέλουν την Δύση να είναι υπεύθυνη για τη δημιουργία του Ισλαμικού κράτους

Στη διάρκεια των τελευταίων ετών, οι «θεωρίες συνωμοσίας» για τον υποστηρικτικό ρόλο των διαφόρων υπηρεσιών πληροφοριών της Δύσης σχετικά με την ίδρυση του Ισλαμικού Κράτους είχαν απασχολήσει επανειλημμένα τα διεθνή ΜΜΕ. Ωστόσο, στις 18 Μαΐου του 2015, το Judicial Watch (αμερικανικό συντηρητικό κυβερνητικό ίδρυμα) δημοσίευσε μια σειρά παλαιότερων διαβαθμισμένων εγγράφων των υπουργείων Άμυνας και Εξωτερικών των Ηνωμένων Πολιτειών, μεταξύ των οποίων υπήρχε και ένα απόρρητο έγγραφο .7. της Στρατιωτικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (Defense Intelligence Agency - DIA), που κυκλοφόρησε το 2012 και το οποίο ανέφερε ότι «ένα Ισλαμικό Κράτος είναι επιθυμητό (να δημιουργηθεί) στην ανατολική Συρία, προκειμένου να εφαρμοσθούν τις πολιτικές της Δύσης στην περιοχή». Να σημειώσουμε ότι το εν λόγω πρώην "SECRET // NOFORN" έγγραφο της DIA, με ημερομηνία αποστολής 12 Αυγούστου 2012, είχε ως αποδέκτες τη CENTCOM, τη CIA, το FBI, το DHS, την NGA, το υπουργείο Εξωτερικών και αρκετές άλλες κυβερνητικές υπηρεσίες των Ηνωμένων Πολιτειών. Επιπρόσθετα, το αποχαρακτηρισμένο πλέον έγγραφο ανέφερε ότι «η Δύση, οι χώρες του Κόλπου και η Τουρκία υποστηρίζουν τη (Συριακή) αντιπολίτευση, ενώ η Ρωσία, η Κίνα και το Ιράν υποστηρίζουν το (Συριακό) καθεστώς. Υπάρχει η πιθανότητα δημιουργίας ενός ανακηρυγμένου ή μη ανακηρυγμένου χαλιφάτου στην ανατολική Συρία και αυτό ακριβώς θέλουν οι δυνάμεις που υποστηρίζουν την αντιπολίτευση, με σκοπό την απομόνωση του συριακού καθεστώτος(...)».

.7. <http://www.judicialwatch.org/wp-content/uploads/2015/05/Pg.-291-Pgs.-287-293-JW-v-DOD-and-State-14-812-DOD-Release-2015-04-10-final-version11.pdf>

<http://dynati-ellada.gr/index.php/diethni/item/7928-i-araviki-anoiksi-tou-isis-ergaleio-made-in-usa>

Σύμφωνα λοιπόν με το έγγραφο της DIA, οι υπηρεσίες πληροφοριών των Ηνωμένων Πολιτειών είχαν προβλέψει, τουλάχιστον από τα μέσα του 2012, την άνοδο της τζιχαντιστικής οργάνωσης Ισλαμικό Κράτος, γνωστό τότε ως Αλ-Κάιντα στο Ιράκ. Ωστόσο, αντί για «εχθρική τζιχαντιστική οργάνωση» την θεωρούσαν ως «μοχλό προώθησης των συμφερόντων τους». Προφανώς, ανέμεναν ότι το μετέπειτα Ισλαμικό Χαλιφάτο, πέρα από τη φθορά που θα επέφερε στο καθεστώς του Bashar al-Assad, θα λειτουργούσε και ως ανάχωμα στην επέκταση των σιιτών του Ιράν και του Ιράκ προς τα δυτικά (...).

Όπως δικαιολογημένα σχολιάζει ο διευθυντής του ινστιτούτου “Levant Report”, Brad Hoff (πρώην πεζοναύτης και νυν καθηγητής ιστορίας), «ενώ εδώ και πολύ καιρό, ένας αριθμός αναλυτών και δημοσιογράφων είχαν τεκμηριώσει το ρόλο των δυτικών μυστικών υπηρεσιών στο σχηματισμό και την εκπαίδευση της ένοπλης αντιπολίτευσης στη Συρία, αυτό το έγγραφο συνιστά την επιβεβαίωση των αμερικανικών υπηρεσιών πληροφοριών ότι κυβερνήσεις της Δύσης εκλαμβάνουν το Ισλαμικό Κράτος ως εργαλείο τους, για την ανατροπή του καθεστώτος στη Συρία». **.8.**

Σύμφωνα με επίσημες αμερικανικές πηγές, η τότε Αλ-Κάιντα στο Ιράκ εκμεταλλευόμενη το σοβαρό έλλειμμα εσωτερικής ασφάλειας στη γειτονική Συρία, αποφάσισε με περιορισμένο αριθμό μαχητών αφενός να δραστηριοποιηθεί σε Συριακές μεγαλουπόλεις, με την ονομασία «Μέτωπο Υποστήριξης για το Λαό της Συρίας» (al-Nusra Front), αφετέρου να παρουσιασθεί ως τμήμα της «νόμιμης» Συριακής αντιπολίτευσης, προκειμένου να επισκιάσει τον αγώνα των μετριοπαθών Συριακών αντικαθεστωτικών δυνάμεων. Το Δεκέμβριο του 2012, οι Ηνωμένες Πολιτείες αναγνώρισαν επίσημα την al-Nusra Front ως θυγατρική τζιχαντιστική οργάνωση της al-Qaeda in Iraq. **.9.** Επίσης, σύμφωνα με εκτιμήσεις των αμερικανικών υπηρεσιών πληροφοριών, η ελλιπής φύλαξη των συνόρων της Περιφερειακής Κυβέρνησης του Κουρδιστάν, οι εντάσεις μεταξύ της κεντρικής κυβέρνησης της Βαγδάτης και των κουρδικών δυνάμεων ασφάλειας, καθώς και η συνεχιζόμενη κρίση στη Συρία, δημιούργησαν ευνοϊκές προϋποθέσεις για την al-Qaeda in Iraq και για τη θυγατρική της al-Nusra Front, που δρούσε στα Συριακά εδάφη, να μεταφέρουν από τη Συρία στο Ιράκ οπλισμό και σουννίτες τζιχαντιστές. **.10.**

.8. Brad Hoff, Levant Report, “2012 Defense Intelligence Agency document: West will facilitate rise of Islamic State in order to isolate the Syrian regime”, May 19, 2015 <http://dynati-ellada.gr/index.php/diethni/item/7928-i-araviki-anoiksi-tou-isis-ergaleio-made-in-usa>

.9. U.S. Department of State, Arms Control & International Security, “Country Reports on Terrorism 2012”, May 2013, p. 105 <http://dynati-ellada.gr/index.php/diethni/item/7928-i-araviki-anoiksi-tou-isis-ergaleio-made-in-usa>

.10. Ibid, p. 207 <http://dynati-ellada.gr/index.php/diethni/item/7928-i-araviki-anoiksi-tou-isis-ergaleio-made-in-usa>

1.3 Ισλαμικό Κράτος: ιστορικο-πολιτικά δεδομένα

"Ο ISIS ελέγχει πλέον μια περιοχή στο μέγεθος της Βρετανίας". Αυτό αναφέρεται για να αντιληφθούμε πόσο σοβαρά πρέπει να ληφθεί υπόψη η οργάνωση, που διαφέρει πολύ από την Αλ Κάιντα καθώς κατάφερε την δημιουργία κράτους, έστω και με την χρήση βίας, είναι πολύ μεγαλύτερη και η δράση του ISIS δεν περιορίζεται σε μια μεγάλη επιχείρηση όπως ήταν η 9/11. **.11.**

Στο παράρτημα 3 παρουσιάζεται ένας χάρτης στον οποίο με κίτρινο χρώμα απεικονίζονται τα εδάφη που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του Ισλαμικού κράτους, έως τον μήνα Απρίλιο του έτους 2015, ενώ με γκριζο τις εδαφικές απώλειες τις οποίες είχε από τον Αύγουστο του 2014.

Στο παράρτημα 4 παρουσιάζονται δύο χάρτες της Συρίας, ο ένας για το έτος 2014 και ο άλλος για το έτος 2015, αριστερά ο χάρτης της Συρίας τον Μάιο του 2014, και δεξιά τον Μάιο του 2015. Με μαύρο χρώμα τα εδάφη που ελέγχει το Ισλαμικό Κράτος, με κίτρινο τα εδάφη που ελέγχουν οι Κούρδοι, με κόκκινο είναι οι περιοχές που κρατά ακόμα η κυβέρνηση, με πράσινο οι άλλες τζιχαντιστικές ή αντιπολιτευόμενες οργανώσεις της Συρίας. Αντιλαμβάνεται κανείς ότι σε ένα έτος το Ισλαμικό κράτος σχεδόν διπλασίασαν τα εδάφη στην Συρία τα οποία έχουν υπό τον έλεγχο τους.

Σύμφωνα με τον Π. Κόκμπερν, *"στον ISIS μπαίνουν κυρίως φανατικοί σουνίτες Άραβες, αλλά και άλλοι που επιλέγουν "την ομάδα που κερδίζει". Επισημαίνει πως πληρώνονται 400 δολάρια τον μήνα οι στρατιώτες και 1.200 εκείνοι που διαθέτουν στρατιωτική εμπειρία. Η εκπαίδευσή τους κρατά τέσσερις εβδομάδες συνολικά, με δύο εβδομάδες να αφιερώνονται στη στρατιωτική τους εκπαίδευση και δύο εβδομάδες στη θρησκευτική. Με την ένταξή τους στον ISIS κερδίζουν όμως και σεβασμό εκτός από χρήματα, τονίζει. Όσο για τους Ευρωπαίους που επιλέγουν να μπουν στον ISIS, ο δημοσιογράφος εξηγεί πως το κάνουν "κυρίως για την ιδέα". Ωστόσο, οι Βρετανοί μουσουλμάνοι, που είναι κυρίως Πακιστανοί και δεν έχουν στρατιωτική εμπειρία ή κάποια τεχνογνωσία που να είναι απαραίτητη στον ISIS, καταλήγουν να γίνονται καμικάζι αυτοκτονίας. " Όλοι αυτοί περνάνε μέσω Τουρκίας, ο μόνος τρόπος να σταματήσουν είναι μέσω Τουρκίας", εκτιμά."*(...)**.12.**

.11. Η άνοδος του Ισλαμικού Κράτους (ISIS) είναι ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο Γιάμαλη Αναστασία, 09.12.2014

12.<http://www.avgi.gr/article/5119247/h-anodos-tou-islamiku-kratous-isis-einai-ena-apo-ta-simantikotera-gegonota-meta-ton-deutero-pagkosmio-polemo>

Ο στόχος των τζιχαντιστών είναι να δημιουργήσουν ένα Ισλαμικό Κράτος (al-dawlah al-islamīyah) στη Συρία και το Ιράκ. Φυσικά αυτό, είναι ο αρχικός στόχος τους, που έχουν θέση, και σίγουρα τα επόμενα σχέδια τους, είναι και ο έλεγχος και άλλων εδαφών στην γύρω περιοχή. Η ανάλυση των δηλώσεων τους μπορεί να καταδείξει τους στόχους τους αλλά και τον τρόπο με τον οποίο διεμβολίζουν την εδαφική χωροταξία της περιοχής: *«Αυτά δεν είναι τα πρώτα και μοναδικά σύνορα που θα καταργήσουμε, θα ακολουθήσουν και άλλα (Ιράκ, Ιορδανία και Λίβανος)». «Το Ισλαμικό Χαλιφάτο θα απελευθερώσει την Παλαιστίνη. Δεν βρισκόμαστε εδώ απλά για να αντικαταστήσουμε μία δυτικοτραφή συμμαχία. Η τζιχάντ που διεξάγουμε είναι άξια θαυμασμού. Αγωνιζόμαστε για να καταστήσουμε το λόγο του Αλλάχ το υψηλότερο αγαθό» «Δεν υπάρχει στρατός στον κόσμο που να μπορεί να αντισταθεί στους στρατιώτες του Ισλάμ». .13.*

Ο στόχος αυτός καθ' εαυτός συνιστούσε μία πρόκληση σε επίπεδο εδαφικού καταμερισμού και αφοσίωσης σε μία εδαφική βάση. Οι εμπνευστές της (ριζοσπαστικοί Σουνίτες) αποτελούν μια ομάδα η οποία εν μέρει αποστασιοποιήθηκε από την Αλ Κάιντα, καθώς έθεσε ως πρωταρχικό της στόχο τη δημιουργία μίας οντότητας και όχι τη διεξαγωγή ενός πολέμου κατά των ΗΠΑ. Οι δεσμοί των μαχητών της με την Αλ Κάιντα διατηρούνται, ενώ παράλληλα στηρίζονται από κύκλους ακραίων Σουνιτών.

1.4 Ισλαμικό Κράτος : "Το Τέρας"

«Οι αναφορές που καθημερινά έχομαι, αποκαλύπτουν ενέργειες αδιανόητης βαρβαρότητας», δήλωσε από την πλευρά της η Φλάβια Πανσιέρι, αναπληρώτρια Υπατη Αρμοστής του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα, κάνοντας λόγο για στοχευμένες δολοφονίες, εξαναγκαστικό προσηλυτισμό, απαγωγές, δουλεία, βασανιστήρια και συστηματικές διώξεις για θρησκευτικούς και εθνοτικούς λόγους.

Σύμφωνα με τον ΟΗΕ, ο οποίος καταγγέλλει την «εθνοκάθαρση» με τις σφαγές για θρησκευτικούς λόγους, αυτοί που μπήκαν στο στόχαστρο είναι κατά κύριο λόγο οι χριστιανοί, οι Γεζίντι, οι Σαμπάκ, οι Τουρκομάνοι, οι Γιαρσάν (ή Κακάι) και οι Σαββαίοι. Αυτό αποδικνύει για ακόμη μία φορά τους στόχους που έχει θέσει το Ισλαμικό Κράτος για την περιοχή που ελέγχει, δηλαδή την "γεννοκτονία" των χριστιανών, και των άλλων "άπιστων", ώστε να υπάρχει μόνο ένα αμιγές Μουσουλμανικός πληθυσμός.

.13. Τα ιστορικο-πολιτικά δεδομένα που δημιούργησαν μία «διπλή απειλή» και το κλειδί για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Ανάλυση για τη Votia.gr του καθηγητή Διεθνών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας Γ.Βοσκόπουλου http://epamsamou.blogspot.com/2014/09/blog-post_133.html

Πιο κάτω θα γίνει εκτενείς αναφορά για την μειονότητα των Γεζίντι. Σύμφωνα με το πόρισμα έκθεσης του ΟΗΕ, η οποία ετοιμάστηκε και συντάχθηκε από ερευνητές της Ύπατης Αρμοστείας, οι οποίοι στάλησαν στην περιοχή και βασίζεται σε καταθέσεις 100 αυτοπτών μαρτύρων στην έκθεση παρουσιάζονται ωμότητες που διέπραξε το Ισλαμικό Κράτος: δολοφονίες, βασανιστήρια, βιασμοί και απαγωγές παιδιών «κατά πολλών εθνοτικών και θρησκευτικών ομάδων στο Ιράκ, ορισμένες από τις οποίες έχουν τα χαρακτηριστικά ώστε να συνιστούν "γενοκτονία", αναφέρεται σε ανακοίνωση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Το εμφανές πλαίσιο των επιθέσεων κατά των Γεζίντι δείχνει την πρόθεση του Ισλαμικού Κράτους να "αφανίσει" τους Γεζίντι ως ομάδα, διευκρινίζεται στην ανακοίνωση. Όλες οι ωμότητες που περιγράφονται φανερώνουν τις προϋποθέσεις για να στοιχειοθετηθούν παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του ανθρωπιστικού δικαίου. Οι ερευνητές καταγγέλλουν επίσης τις ωμότητες που διαπράχθηκαν από το Ισλαμικό Κράτος και κατά άλλων ομάδων, ανάμεσά τους Χριστιανοί, Σίτες Τουρκμένοι, Κούρδοι και άλλοι. Όλα αυτά φανερώνουν τις προθέσεις του Ισλαμικού Κράτους οι οποίες είναι, ένα αμιγές Μουσουλμανικός λαός στις περιοχές στις οποίες ελέγχουν.

Επίσης στις αρχές Φεβρουαρίου, η Επιτροπή Δικαιωμάτων του Παιδιού του ΟΗΕ είχε κάνει λόγο για απάνθρωπες πρακτικές των τζιχαντιστών του Ισλαμικού Κράτους, με θύματα παιδιά, πολλά από τα οποία προέρχονται από την ομάδα των Γεζίντι. Η Επιτροπή κατήγγειλε ότι οι Τζιχαντιστές πωλούν παιδιά τα οποία έχουν απαγάγει στο Ιράκ ως «σκλάβους του σεξ», κι ότι σκοτώνουν πολλούς νέους σταυρώνοντάς τους ή θάβοντάς τους ζωντανούς.

Νεαρά αγόρια κάτω των 18 ετών χρησιμοποιούνται επίσης ολοένα και περισσότερο ως βομβιστές αυτοκτονίας, ως πληροφοριοδότες ή ανθρώπινες ασπίδες για να «προστατεύσουν» εγκαταστάσεις του Ι.Κ. από τις αεροπορικές επιδρομές του διεθνούς συνασπισμού. «Υπήρξαν αναφορές ότι παιδιά, ιδίως παιδιά που αντιμετωπίζουν κάποιο διανοητικό πρόβλημα, χρησιμοποιήθηκαν ως βομβιστές αυτοκτονίας, πιθανότατα χωρίς ούτε καν να καταλαβαίνουν τι έκαναν», είχε πει τότε η Ρενάτε Γουίντερ, εκ των ιδρυτικών μελών της Επιτροπής «Οι επιπτώσεις αυτής της συγκρούσεως είναι καταστροφικές για τα παιδιά του Ιράκ», τόνισε η Πανσιέρι, καταγγέλλοντας κυρίως τη στρατολόγηση μικρών παιδιών από τους τζιχαντιστές. **.14.**

.14.<http://www.kathimerini.com.cy/mobile.php?modid=2&artid=197221>

«Αυτοί που γλίτωσαν λένε ότι τα στέλνουν στη γραμμή του μετώπου, ότι χρησιμοποιούν τα παιδιά ως ανθρώπινες ασπίδες ενώ άλλα υποχρεώνονται να δίνουν το αίμα τους στους τραυματισμένους μαχητές», πρόσθεσε, τονίζοντας ότι οι ενέργειες αυτές συνιστούν ένα «έγκλημα κατά της ανθρωπότητας». Ταυτόχρονα ωστόσο, η Πανσίερι δεν παρέλειψε να καταγγείλει και τις εκτελέσεις στις οποίες προχωρούν οι ιρακινές δυνάμεις ασφαλείας και οι πολιτοφύλακες που πολεμούν το Ισλαμικό Κράτος.**14.**

Σίγουρα η λέξη “τέρας” είναι ο καλύτερος χαρακτηρισμός που μπορεί να αποδοθεί για το λεγόμενο Ισλαμικό Κράτος. Αυτό διαπιστώνεται από τα φρικαλέα εγκλήματα τους, τα οποία διαπράττουν καθημερινά, ακόμη και σε αθώους πολίτες. Κατά την γνώμη μου ο σκόπος /στόχος/όραμα τους δεν είναι η ίδρυση κράτους μόνο στην Συρία ή στο Ιράκ. Αυτό είναι μόνο η αρχή. Εάν δεν αντιμετωπισθεί σύντομα, πολύ φοβάμαι ότι οι επιθέσεις τους, οι βαρβαρότητες τους, και ο έλεγχος τους, θα επεκταθεί και στις γειτονικές χώρες.

2.Οι μεγάλες δυνάμεις και ο ρόλος τους στην Αραβική άνοιξη

Ο ρόλος των Δυτικών μεγάλων δυνάμεων στην εξέλιξη της Αραβικής Άνοιξης στα διάφορα κράτη, που έλαβε χώρα ήταν κατά το πλείστον διαφορετική. Σε κάποιες χώρες επέδειξαν αδιαφορία, σε άλλες επέμβησαν έμμεσα, σε κάποιες περιπτώσεις επέμβησαν στρατιωτικά. Πιο κάτω θα εξετάζομαι τον ρόλο των μεγάλων δυνάμεων σε 3 χώρες. Στην Τυνησία στην οποία υπήρξε ουσιαστικά μηδενική, στην Αίγυπτο έμμεσος, διακριτικός και υποστηρικτικός, και στη Λιβύη, ως γνωστόν, επεμβατικός και αποφασιστικός

2.1. Τυνησία

Στην Τυνησία δεν ετέθη θέμα παρέμβασης ή επέμβασης. Οι εξελίξεις ήταν σχετικά γρήγορες και, συγκριτικά με την Συρία, Αίγυπτο και τη Λιβύη, με ελάχιστη βία. Με εξαίρεση μία αναφορά στο ταξίδι του Υπουργού Εξωτερικών στην Τυνησία και σε άλλες Αραβικές χώρες,**15.** το Υπουργείο Εξωτερικών και Κοινοπολιτείας του Ηνωμένου Βασιλείου δεν εξέδωσε άλλη σχετική ανακοίνωση, μάλλον διότι η Τυνησία δεν υπήρξε ποτέ πεδίο ενδιαφέροντος. Ως γνωστόν, η Δυτική μεγάλη δύναμη που διαθέτει επιρροή στην Τυνησία και συνιστά εμμέσως την διεθνούς στάσης απέναντι στη συγκεκριμένη χώρα είναι η Γαλλία. Διά του Υπουργείου Εξωτερικών,**16.** η Γαλλία αρχικά καταδίκασε τη βία και

15. <http://www.thetoc.gr/diethni/article/ereuna-gia-tis-thiriwdies-twn-tzixantistwn-sto-irak-apofasise-o-oie>

16. <http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=551199382>
Οι ανακοινώσεις προέρχονται από την ιστοσελίδα <http://www.franceintheus.org>. Οι αναφερόμενες ημερομηνίες είναι αυτές των ανακοινώσεων.

Και εξέφρασε την ευχή για ειρήνη και σταθερότητα (10.01.2011). Όταν, στις 14 Ιανουαρίου 2011, ο Πρόεδρος της Τυνησίας Μπεν Αλί εγκατέλειψε τη χώρα, η Γαλλία υποστήριξε τη διεξαγωγή ελεύθερων εκλογών, την αποστολή παρατηρητών γι' αυτές (20.01.2011) και την ανάγκη συνέχισης της συνεργασίας μεταξύ των δύο κρατών (21.01.2011).

2.2. Αίγυπτος

Στην Αίγυπτο υπήρχε κινητικότητα και διεθνείς αντιδράσεις προς το καθεστώς Χόσνι Μουμπάρακ πολύ πριν την έκρηξη στην Τυνησία. Τον πρώτο ρόλο από πλευράς Δυτικών μεγάλων δυνάμεων στην παρακολούθηση των εξελίξεων στη συγκεκριμένη χώρα είχαν οι ΗΠΑ. Οι τοποθετήσεις τού Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ αρχίζουν στις 25 Ιανουαρίου 2011, όταν, με αφορμή τα γεγονότα στην Τυνησία, ξέσπασαν και οι διαδηλώσεις, οι οποίες διήρκεσαν μέχρι τις 11 Φεβρουαρίου 2011 και είχαν ως κύριο αίτημα την παραίτηση του Προέδρου Μουμπάρακ. Το Υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ δήλωσε ότι οι ΗΠΑ «υποστηρίζουν το θεμελιώδες δικαίωμα έκφρασης και συνάθροισης για όλους τους ανθρώπους» και **.17.** επιθυμούν «να υπάρξουν μεταρρυθμίσεις στην Αίγυπτο και αλλού, να δημιουργηθούν μεγαλύτερες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές ευκαιρίες ανάλογες με τις επιθυμίες του λαού».**18**

Με νέα ανακοίνωση από τις ΗΠΑ, η Υπουργός Εξωτερικών τηλεφώνησε στον Αντιπρόεδρο Ομάρ Σουλεϊμάν για να του δηλώσει ότι τα γεγονότα εκείνης της ημέρας ήταν μία απαράδεκτη εξέλιξη, κάλεσε την κυβέρνηση να καταλογίσει ευθύνες στους υπαίτιους βίαιων πράξεων, υπογράμμισε το θετικό ρόλο τού Αιγυπτιακού στρατού, ο οποίος επέδειξε αυτοσυγκράτηση απέναντι σε ειρηνικούς διαδηλωτές, κατέγραψε την πρόσκληση του Αντιπροέδρου για διάλογο με τα κόμματα της αντιπολίτευσης και ευχήθηκε να επωφεληθούν όλοι τής ευκαιρίας για μετάβαση σε μία διακυβέρνηση πιο δημοκρατική.**19**

.17. <http://www.whitehouse.gov/the-press-office/2011/10/07/fact-sheet-presidents-framework-investing-tunisia>

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η «ΑΡΑΒΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ» 25

18. Η κατάσταση στην Αίγυπτο Ανακοίνωση Τύπου, Philip J. Crowley

Βοηθός Γραμματέας, Γραφείο Δημοσίων Υποθέσεων Ουάσιγκτον 25η Ιανουαρίου 2011

<http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2011/01/155307.htm>

19. Ενημερωτικό Σημείωμα Γραφείο του εκπροσώπου Ουάσιγκτον 2 Φλεβάρη 2011

<http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2011/02/155898.htm>

<https://translate.google.com.cy/translate?hl=el&sl=en&u=http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2011/02/155898.htm&prev=search>

Στις 6 Φεβρουαρίου η Υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ επικοινωνήσε με τον Αιγύπτιο Πρωθυπουργό Αχμέτ Σαφίκ. Του επισήμανε στην ανάγκη να διασφαλισθούν οι νόμιμες επιθυμίες του Αιγυπτιακού λαού και στο να συμπεριληφθεί στη διαδικασία ένας ευρύς αριθμός πολιτικών παικτών και μελών της κοινωνίας πολιτών.**20.**

Τελικά, στις 11 Φεβρουαρίου 2011, ο Αντιπρόεδρος της Αιγύπτου Ομάρ Σουλεϊμάν ανακοίνωσε ότι ο Μουμπάρακ παραιτείται και ότι το Ανώτατο Συμβούλιο των Ενόπλων Δυνάμεων αναλαμβάνει την εξουσία. Έκτοτε ακολούθησαν εννέα ανακοινώσεις του Υπουργείου Εξωτερικών. Σε αυτές οι ΗΠΑ χαιρέτισαν τη διαδικασία εκδημοκρατισμού της Αιγύπτου, εξέφρασαν τη διαρκή υποστήριξή τους σε αυτήν και δεσμεύθηκαν να την υποστηρίξουν οικονομικά, κάλεσαν τις ένοπλες δυνάμεις της χώρας να σεβασθούν και να προστατεύσουν τα «οικουμενικά δικαιώματα όλων των Αιγυπτίων και να άρουν την κατάσταση εκτάκτου ανάγκης, ενώ, το σημαντικότερο, διακήρυξαν τη διάθεσή τους να συ-νεργασθούν με οποιονδήποτε εκλέξει ο Αιγυπτιακός λαός..**21.**

Από την πλευρά της Γαλλίας, δήλωσε ότι η Γαλλία υποστηρίζει τις μεταρρυθμίσεις και τα αιτήματα του Αιγυπτιακού λαού για δημοκρατία και περισσότερη ελευθερία, κάλεσε την Αιγυπτιακή κυβέρνηση να προστατεύσει την ελευθερία του Τύπου και χαιρέτισε την έναρξη του Εθνικού Διαλόγου στην Αίγυπτο Όταν ο Μουμπάρακ αποχώρησε, το Γαλλικό Υπουργείο Εξωτερικών εξέδωσε μέχρι το τέλος του χρόνου δώδεκα ανακοινώσεις. Σε αυτές, μεταξύ άλλων, κάλεσε το Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο και τη μεταβατική κυβέρνηση να εγγυηθούν την ασφάλεια των πολιτών, χαιρέτισε τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος στις 19 Μαρτίου 2011, εξέφρασε το σεβασμό της Γαλλίας στις επιλογές των Αιγυπτίων και την υποστήριξή της στις προσπάθειες για οικτών Αιγυπτίων και την υποστήριξή της στις προσπάθειες για οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, χαιρέτισε το διάταγμα κατάργησης των διακρίσεων με βάση τη φυλή, το φύλο ή τη θρησκεία και κάλεσε τις Αιγυπτιακές αρχές να διασφαλίσουν τη δυνατότητα των πολιτών να εξασκήσουν ελεύθερα το εκλογικό τους δικαίωμα. Μετά δε την επικράτηση των Ισλαμικών κομμάτων στην εκλογική διαδικασία που άρχισε στις 28 Νοεμβρίου 2011, το Γαλλικό Υπουργείο Εξωτερικών αρχικά χαιρέτισε τη μεγάλη συμμετοχή των πολιτών στις εκλογές και εξέφρασε την επιθυμία να ολοκληρωθούν η διαδικασία του εκδημοκρατισμού και η μεταβίβαση της εξουσίας από τους στρατιωτικούς στους πολιτικούς (05.12.2011). Εν συνεχεία, επιβεβαίωσε πως για τη Γαλλία «δεν υπάρχει αντίφαση μεταξύ Ισλάμ και δημοκρατίας» και κάλεσε τις νέες αρχές «να ανταποκριθούν στις προσδοκίες για ελευθερία και δημοκρατία, που εκφράστηκαν κατά την επανάσταση της 25ης Ιανουαρίου»..**22.**

20 <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2011/02/156049.htm>

21 <http://www.state.gov/p/nea/rls/rm/178831.htm>

22 Οι ανακοινώσεις προέρχονται από την ιστοσελίδα <http://www.franceintheus.org>. Οι αναφερόμενες ημερομηνίες είναι αυτές των ανακοινώσεων.

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η «ΑΡΑΒΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ» 27

Τέλος, το Υπουργείο Εξωτερικών τού Ηνωμένου Βασιλείου υπήρξε συγκριτικά πιο φειδωλό στις ανακοινώσεις του, για την Αίγυπτο. Στην πρώτη ανακοίνωση, πριν την αποχώρηση του Μουμπάρακ, ο αρμόδιος για την περιοχή Υφυπουργός δηλώνει στο Κοινοβούλιο πως το Ηνωμένο Βασίλειο έχει «σημαντικά συμφέροντα στην Αίγυπτο» και πως οι Αιγυπτιακές αρχές κλήθηκαν να άρουν τις απαγο-ρεύσεις και να αποφύγουν με κάθε κόστος τη χρήση βίας κατά αόπλων πολιτών· επίσης, πως ο δρόμος για τη σταθερότητα περνά από τη διαδικασία τής πολιτικής αλλαγής, δηλαδή μία συντεταγμένη μετάβαση στη δημοκρατία, με ελεύθερες εκλογές και μέτρα για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.²³ Εν συνεχεία δημοσιοποιεί ανακοινωθέν, από κοινού με τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιταλία και την Ισπανία, στο οποίο τα πέντε Ευρωπαϊκά κράτη τάσσονται υπέρ μίας «ταχείας και συντεταγμένης μετάβασης σε μία κυβέρνηση ευρείας βάσης», η οποία μάλιστα θα πρέπει να αρχίσει αμέσως.²⁴ Μετά την αποχώρηση του Μουμπάρακ, ανακοινώνεται πως ο Υπουργός Εξωτερικών σε συνομιλία του με τον ομόλογό του και τον Πρωθυπουργό τής Αιγύπτου χαιρέτισε τις δεσμεύσεις τού Ανώτατου Στρατιωτικού Συμβουλίου για μετάβαση σε πολιτική διακυβέρνηση, εκλογές και συνταγματική αναθεώρηση· ενθάρρυνε δε να συμπεριληφθούν στη νέα κυβέρνηση προσωπικότητες της αντιπολίτευσης και ημετάβαση να έχει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.²⁵

2.3. Λιβύη

Στη Λιβύη οι αντικαθεστωτικές διαδηλώσεις ξεκίνησαν από τα μέσα Ιανουαρίου. Ο Καντάφι, για να αποτρέψει την κλιμάκωσή τους και εξελίξεις ανάλογες με την Τυνησία, εξήγγειλε φιλολαϊκά μέτρα 24 εκατομμυρίων δολαρίων. Προοδευτικά, όμως, οι διαδηλώσεις έλαβαν έκταση. Στις 15 Φεβρουαρίου 2011, στη Βεγγάζη, έγινε διαδήλωση μπροστά στο αρχηγείο τής αστυνομίας και μέχρι τις 19 Φεβρουαρίου οι αντικαθεστωτικοί ήλεγχαν το μεγαλύτερο μέρος τής πόλης, συμπεριλαμβανομένου και του αεροδρομίου. Η κυβέρνηση έστειλε δυνάμεις στην πόλη, οι οποίες αρχικά απωθήθηκαν. Στις 20 Φεβρουαρίου οι διαδηλώσεις επεκτάθηκαν στην Τρίπολη, ενώ, παράλληλα, στη Βεγγάζη σχηματίστηκε προσωρινή κυβέρνηση εναντίον τού Καντάφι. Τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή οι εξελίξεις στην Τυνησία έχουν ουσιαστικά δρομολογηθεί και η Γαλλία αναλαμβάνει τον πρώτο ρόλο στην υπόθεση της Λιβύης. Η πρώτη αντίδραση της Γαλλίας έρχεται στις 23 Φεβρουαρίου, με την οποία καταδίκασε τη βία και καλούσε την κυβέρνηση να αποκαταστήσει τις πολιτικές ελευθερίες.²⁶

²³<http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=542249982>, 31.01.2011.

²⁴ <http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=543962682>, 03.02.2011.

²⁵ <http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=551199382>, 14.02.2011.

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η «ΑΡΑΒΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ» 29

²⁶ <http://www.franceintheus.org/IMG/html/briefing/2011/us110223>.

htm. Οι αναφορές που ακολουθούν είναι από την ίδια ιστοσελίδα και οι ημερομηνίες, αυτές των ανακοινώσεων.

Επίσης στην ανακοίνωση αναφέρεται ότι, δηλώνει πως η Γαλλία «αναλαμβάνει πλήρως το διεθνή της ρόλο» και ζητά την υιοθέτηση αμέσως κυρώσεων οικονομικού και πολιτικού χαρακτήρα από την ΕΕ (23.02.2011). Εν συνεχεία, απειλεί τον Καντάφι με παραπομπή στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, ενώ ο Υπουργός Άμυνας μιλά για πιθανή στρατιωτική πρωτοβουλία ή επιβολή εναέριας ζώνης αποκλεισμού(24.02.2011).

Από την άλλη πλευρά, το Υπουργείο Εξωτερικών και Κοινοπολιτείας του Ηνωμένου Βασιλείου καταδικάζει τη βία του καθεστώτος στη Λιβύη, προειδοποιεί με κυρώσεις αυτούς που παραβιάζουν ανθρώπινα δικαιώματα **.27** και στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, του οποίου ζήτησε την έκτακτη σύγκληση, δηλώνει ότι θα συνεχίσει να αναλαμβάνει δράσεις εναντίον του Καντάφι.**28**

Στις 25 Φεβρουαρίου, ο Γάλλος Πρόεδρος Νικολά Σαρκοζί, ευρισκόμενος στην Άγκυρα, ανακοίνωσε, σε κοινή συνέντευξη με τον Πρόεδρο της Τουρκίας, ότι ο Καντάφι “πρέπει να φύγει” και τον κάλεσε να παραιτηθεί. Παράλληλα, δήλωσε και αυτός ότι δεν αποκλείεται στρατιωτική επέμβαση εναντίον του Καντάφι.**29** Εν τω μεταξύ, Γαλλία και Ηνωμένο Βασίλειο ζήτησαν τη σύγκληση του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ (25.02.2011).

Στις 27 Φεβρουαρίου, το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ υιοθέτησε ομόφωνα την Απόφαση 1970, η οποία επέβαλε κυρώσεις κατά του Καντάφι. Το Συμβούλιο Ασφαλείας αποφάσισε την επιβολή εμπάργκο στην πώληση όπλων, στα ταξίδια στο εξωτερικό, καθώς και τη δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων της οικογένειας Καντάφι. Το ψήφισμα ανέφερε μάλιστα ότι «οι συστηματικές επιθέσεις» κατά του πληθυσμού «μπορούν να εξομοιωθούν με εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας».

Παράλληλα, στις 28 Φεβρουαρίου, ο Πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου ενημέρωσε το Κοινοβούλιο για τα ειλημμένα μέτρα διεθνούς απομόνωσης του Καντάφι, τη συμμετοχή της χώρας του στην υιοθέτηση της Απόφασης 1970, τις προετοιμασίες για τυχόν ανάληψη στρατιωτικής δράσης και την επιβολή ζώνης απαγόρευσης πτήσεων, ενώ ζήτησε από τον Καντάφι να φύγει αμέσως.**30**

27 <http://www.fco.gov.uk/en/news/latest-news/?view=PressS&id=555975382>, 23.02.2011.

28 <http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=557181382>, 25.02.2011.

29 *The Wall Street Journal*, http://online.wsj.com/article/SB10001424052748704150604576166302482033280.html?mod=googlenews_wsj, Feb. 25, 2011.

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η «ΑΡΑΒΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ» 31

30 “go now”: <http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=558086882>, 28.2.2011

Η Γαλλία χαιρέτισε πολύ γρήγορα τη δημιουργία, του Εθνικού Μεταβατικού Συμβουλίου (ΕΜΣ) της Λιβύης και το αναγνώρισε πρώτη ως το νόμιμο εκπρόσωπο του λαού της Λιβύης (10.03.2011). Το ίδιο έπραξε και το Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο διά του Υπουργού Εξωτερικών ενημέρωσε το Κοινοβούλιο της χώρας και ζήτησε να παραδώσει ο Καντάφι την εξουσία σε μία κυβέρνηση που κατανοεί τη βούληση του λαού της.**31.** Μάλιστα ο Πρωθυπουργός δήλωσε: *«η ανάπτυξη ανοιχτών κοινωνιών και δομών δημοκρατίας στη Βόρειο Αφρική και τη Μέση Ανατολή είναι προς το συμφέρον μας»*.**32.** Ακολούθησε, στις 11 Μαρτίου, η αναγνώριση του ΕΜΣ από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το οποίο ζήτησε να εξεταστούν «όλες οι απαραίτητες επιλογές» για την προστασία του άμαχου πληθυσμού,**33.** και στις 12 Μαρτίου από τον Αραβικό Σύνδεσμο.

Η πιο σημαντική εξέλιξη, όμως, ήρθε από τα Ηνωμένα Έθνη. Στις 17 Μαρτίου 2011, μετά από πρωτοβουλία της Γαλλίας, του Ηνωμένου Βασιλείου, του Λιβάνου και των ΗΠΑ και με αποχή της Κίνας, της Ρωσίας, της Βραζιλίας, της Γερμανίας και της Ινδίας, το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ υιοθέτησε την Απόφαση 1973. Η Απόφαση προέβλεπε, πρώτον, τη δημιουργία μίας ζώνης απαγόρευσης πτήσεων και επέτρεπε στα μέλη του Αραβικού Συνδέσμου και εν γένει στα μέλη του ΟΗΕ να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για να τηνεφαρμόσουν. Δεύτερον, επέτρεπε να λάβουν, επιπλέον της ζώνης απαγόρευσης πτήσεων, όλα τα μέτρα για την προστασία των πολιτών και των περιοχών, συμπεριλαμβανομένης και της Βεγγάζης, που απειλούνταν από τις δυνάμεις του Καντάφι. Τέλος, ενίσχυε τις κυρώσεις κατά του καθεστώτος.**34.**

Στις 19 Μαρτίου 2011, με πρωτοβουλία της Γαλλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου έλαβε χώρα στο Παρίσι η Σύνοδος Κορυφής για «υποστήριξη προς το Λιβυκό λαό», στην οποία συμμετείχαν οι ΗΠΑ, η ΕΕ, η Ένωση Αφρικανικών Κρατών και ο Αραβικός Σύνδεσμος. Κύριο θέμα ήταν η εφαρμογή της Απόφασης 1973 (28.03.2011). Την ίδια ημέρα, οι ΗΠΑ, η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο επικεφαλής μίας συμμαχίας που προοδευτικά έφθασε τα 27 κράτη, επιτέθηκαν από αέρος στις δυνάμεις του Καντάφι, ξεκινώντας έτσι την επέμβαση υπέρ των αντιπάλων του Καντάφι. Τη διοίκηση των στρατιωτικών επιχειρήσεων της συμμαχίας ανέλαβαν αρχικά οι ΗΠΑ και, στη συνέχεια, παρά τους αρχικούς δισταγμούς της Γαλλίας, από τις 31 Μαρτίου, το ΝΑΤΟ.

.31. <http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=561485082>, 07.03.2011.

.32. <http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=564995382>, 14.03.2011.

.33. <http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=564995382>, 14.03.2011.

.34. <http://www.franceintheus.org/IMG/html/briefing/2011/us110318.htm>, 18.03.2011.

Η εξέλιξη ακολούθως είναι γνωστή. Προοδευτικά οι αντίπαλοι του καθεστώτος έφθασαν στην Τρίπολη και στα τέλη Αυγούστου την κατέλαβαν. Ο Καντάφι και οι δυνάμεις του υποχώρησαν στη Σύρτη, την οποία ανακήρυξαν νέα τους πρωτεύουσα. Εκεί αντιστάθηκαν μέχρι τις 20 Οκτωβρίου, οπότε η πόλη κατελήφθη, ο Καντάφι συνελήφθη και εκτελέστηκε.

3. Συνέπειες της Αραβικής Άνοιξης

Το πιο σημαντικό γεγονός μετά από τον 2^{ον} παγκόσμιο πόλεμο, πιστεύω ότι θεωρείται ή θα θεωρηθεί το φαινόμενο “Αραβική Άνοιξη”. Ξεκίνησε από ένα τεράστιο και ορμητικό κύμα κοινωνικών εκρήξεων και εξεγέρσεων πληθυσμών ορισμένων Αραβικών χωρών, και εξαπλώθηκε και σε άλλες Αραβικές χώρες της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής. Οι προσπάθειες των λαών που εξεγέρθηκαν για την εγκαθίδρυση δημοκρατικών καθεστώτων σε χώρες οι οποίες επί σειρά ετών κυβερνούνταν από απολυταρχικά καθεστώτα, συνεχίζονται μέχρι και σήμερα. Έτσι, κάποιες χώρες βρίσκονται σε μια φάση μετάβασης προς τον εκδημοκρατισμό, αλλά άλλες χώρες βρίσκονται σε μια κατάσταση ιδιαίτερα ρευστή, όπου επικρατεί ο εμφύλιος πόλεμος, η αιματοχυσία, και μία αβεβαιότητα για την τελική έκβαση. Το κουτί της Πανδώρας είναι ανοιχτό και δεν φαίνεται πιθανό να κλείσει σύντομα. Εν τω μεταξύ, η Μέση Ανατολή και η Βόρεια Αφρική θα συνεχίζουν να φλέγονται, με ολέθρια αποτελέσματα.

3.1 Μετανάστευση – Πρόσφυγες

Οι εμφύλιες συγκρούσεις σε κάποιες χώρες της Αραβικής άνοιξης είχε αποτέλεσμα την προσφυγοποίηση μεγάλου αριθμού άμαχου πληθυσμού και αύξηση της μετανάστευσης προς άλλες χώρες . Πιο κάτω θα αναλύσομαι το πρόβλημα όσο αφορά την Συρία.

Είναι δύσκολο να μην αισθάνεται κανείς συγκλονισμένος, τόσο από την κλίμακα όσο κι από την κτηνωδία της σύρραξης στη Συρία, το μαζικό εκτοπισμό και το βαθύ πόνο που έχει προκαλέσει σε αμέτρητους ανθρώπους. Ο Αντόνιο Γκουτέρες, Υπάτος Αρμοστής του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, έχει περιγράψει τη σύρραξη στη Συρία ως «τη μεγάλη τραγωδία αυτού του αιώνα - μια επονεϊδιστη ανθρωπιστική καταστροφή, που προκάλεσε πόνο και εκτοπισμό πληθυσμού χωρίς προηγούμενο στην πρόσφατη ιστορία.» **35.** Σίγουρα σε όλες τις χώρες που έλαβε χώρα η Αραβική άνοιξη, είχαμε πρόσφυγες, αλλά αυτό που συμβαίνει στην Συρία είναι πρωτόγνωρο και έχει ξεφύγει από κάθε όριο.

.35.<http://www.amnesty.org.gr/%CF%80%CF%8C%CF%83%CE%BF%CE%B9-%CE%B1%CE%BA%CF%8C%CE%BC%CE%B1%CE%BF%CE%B9%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%86%CF%85%CE%B3%CE%B5%CF%82-%CE%B1%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%B7-%CF%83%CF%85%CF%81%CE%AF%CE%B1>

Οι Σύριοι αποτελούν τον μεγαλύτερο πληθυσμό προσφύγων στον κόσμο με περισσότερους από τρία εκατομμύρια πολίτες να έχουν διαφύγει από τη χώρα εξαιτίας του πολέμου και να φιλοξενούνται σε περισσότερες από 100 χώρες, ενώ ο αριθμός τους αναμένεται να αυξηθεί έως τα τέλη του 2015, επισημαίνει έκθεση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) .**36.** Ο πρόσφυγες που έχουν καταφύγει σε γειτονικές χώρες εξαιτίας του πολέμου στη Συρία ξεπερνούν πλέον τα 4 εκατομμύρια, επιβεβαιώνοντας ότι η κρίση αυτή αποτελεί τη μεγαλύτερη προσφυγική κρίση που έχει αντιμετωπίσει η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (Υ.Α./UNHCR) τα τελευταία 25 χρόνια.

Οι νέες αφίξεις στην Τουρκία και τα επικαιροποιημένα στοιχεία των Τουρκικών αρχών για τους πρόσφυγες που βρίσκονται ήδη εκεί, έχουν ανεβάσει τον συνολικό αριθμό των Σύρων προσφύγων στις γειτονικές χώρες σε περισσότερους από 4.013.000 ανθρώπους. Επίσης, τουλάχιστον 7,6 εκατομμύρια επιπλέον άνθρωποι έχουν εκτοπιστεί "εντός" της Συρίας – πολλοί από αυτούς μάλιστα βρίσκονται σε δυσχερείς συνθήκες και σε περιοχές που είναι δύσκολα προσβάσιμες. **.37.**

3.2 Ανθρώπινες Απώλειες

Με την έναρξη της Αραβικής άνοιξης, ο κόσμος, με διαδηλώσεις, διαμαρτυρίες, πίστευαν/είχαν όραμα, ότι θα είχαν ένα καλύτερο μέλλον, για τους ίδιους αλλά και για τα παιδιά τους. Η σημερινή κατάσταση όμως σε κάποιες χώρες έσβησε αυτά τα πιστεύω και τα οράματα. Πιο κάτω θα γίνει αναφορά για τον αριθμό των ανθρώπινων θυμάτων στην Συρία και στην Λιβύη .

Συρία

Συνταρακτικά είναι τα στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα το Συριακό Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων: Σύμφωνα με τον τελευταίο απολογισμό, μέχρι αρχές Μαρτίου 2015 πάνω από 210.000 άνθρωποι έχουν σκοτωθεί από την έναρξη της εξέγερσης για την ανατροπή του καθεστώτος Άσαντ, από τις 15 Μαρτίου του 2011. Είναι πράγματι συγκλονιστικό και δύσκολο να περιγραφεί με λόγια το τι βιώνει οι άνθρωποι στην χώρα αυτή.

.36.<http://www.unhcr.gr/nea/artikel/7172364a7bcf0f9f032efd9f4e2819fc/oi-polemoi-sti-syri.html>.

37. [a1d36f9ec07c733a3920891b/ypati-armosteia-o-s.html](http://www.unhcr.gr/nea/artikel/1d36f9ec07c733a3920891b/ypati-armosteia-o-s.html)

Περισσότεροι από 210.000 υπολογίζονται μέχρι Φεβρουάριο 2015 οι νεκροί στον εμφύλιο πόλεμο της Συρίας, από τους οποίους οι 65.146 ήταν άμαχοι – 10.664 μάλιστα ήταν παιδιά. Τον συγκλονιστικό αυτό απολογισμό ανακοίνωσε αρχές Μαρτίου του 2015 το Συριακό Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με αφορμή τη συμπλήρωση τεσσάρων χρόνων από την έναρξη της σύγκρουσης, σύμφωνα με την καταμέτρηση που έκανε για την περίοδο μεταξύ Μαρτίου 2011 και Φεβρουαρίου 2015.

Το Παρατηρητήριο που εδρεύει στη Βρετανία και βασίζεται σε μεγάλο δίκτυο ακτιβιστών και γιατρών σε όλη τη χώρα αναφέρει ότι στις τάξεις των μαχητών που έχουν χάσει τη ζωή τους πολεμώντας το καθεστώς του Μπασάρ Αλ Άσαντ, 38.325 είναι Σύριοι αντάρτες και 24.989 ξένοι τζιχαντιστές.

Στο στρατόπεδο των φιλοκυβερνητικών δυνάμεων, 45.385 στρατιώτες έχουν σκοτωθεί, όπως και 29.943 πολιτοφύλακες των Δυνάμεων Εθνικής Άμυνας, 640 μέλη της σιιτικής Χεζμπολάχ του Λιβάνου και 2.502 σίιτες πολιτοφύλακες που έφθασαν στη Συρία από άλλες χώρες. Ο απολογισμός "είναι σίγουρα μεγαλύτερος (...) λόγω του μεγάλου αριθμού ανθρώπων των οποίων η τύχη αγνοείται", επισημαίνει προσθέτοντας ότι πρέπει επίσης να προστεθούν 20.000 κρατούμενοι στις Συριακές φυλακές οι οποίοι θεωρούνται αγνοούμενοι.

Μη κυβερνητικές οργανώσεις κάνουν λόγο για βασανιστήρια και εκτελέσεις με συνοπτικές διαδικασίες στις φυλακές αυτές. Χιλιάδες άνθρωποι κρατούνται όμηροι από τζιχαντιστικές οργανώσεις, κυρίως το ΙΚ, που σπέρνει τον τρόμο στα εδάφη που ελέγχει. **.38.**

Αναφορικά με τον αριθμό θυμάτων στην Συρία παρουσιάζω το παράρτημα 5 στο οποίο απεικονίζεται ο αριθμός θυμάτων που είχαμε στην Συρία για κάθε μήνα από το έτος 2011 μέχρι και τις αρχές του έτους 2015. Παρατηρούμαι σ' αυτό ότι τα περισσότερα θύματα υπήρξαν κατά τους μήνες Ιούλιο του 2012 με Ιούλιο του 2013.

.38. Συρία: Πάνω από 210.000 νεκροί και 4 εκατομμύρια πρόσφυγες στα χρόνια εμφυλίου

<http://www.avgi.gr/article/5377738/suria-pano-apo-210-000-nekroi-kai-4-ekatomuria-prosfuges-sta-xronia-emfuliou>

Λιβύη

Σε νέα Συρία εξελίσσεται ήδη η Λιβύη, και δυστυχώς οι φόβοι αυτοί μεγαλώνουν καθημερινά. Σήμερα η Λιβύη ότι είναι άναρχη, βυθισμένη στις φυλετικές συγκρούσεις, παραδομένη στις μαφίες, εξαγωγός τρομοκρατίας. Η χαοτική κατάσταση ωφέλησε περισσότερο το Ισλαμικό Κράτος (ISIS) που άπλωσε τα πλοκάμια του και στη Λιβύη. Τώρα Το δεύτερο υψηλότερο αριθμό θανάτων που είχαμε ήταν στη Λιβύη, όπου ο δικτάτορας Μουαμάρ Καντάφι ανατράπηκε και σκοτώθηκε από αντάρτες. Η χώρα εξέλεξε νέα κυβέρνηση το 2012, αλλά από τότε έχει ολισθήσει σε ένα δεύτερο εμφύλιο πόλεμο. Χιλιάδες έχουν σκοτωθεί σε αυτό τον πόλεμο.

3.3 Οι οικονομικές συνέπειες στις χώρες που έλαβε χώρα η Αραβική Άνοιξη

Οι λαϊκές εξεγέρσεις που σάρωσαν τη Μέση Ανατολή στις αρχές του 2011 έχουν αλλάξει δραματικά το πολιτικό τοπίο της περιοχής, με την ανατροπή των αυταρχικών καθεστώτων στην Αίγυπτο, τη Λιβύη, την Τυνησία, και Υεμένη. Αυτές οι εξεγέρσεις αρχικά έδωσε ελπίδα στους πολίτες ότι αυτή ήταν η αρχή μιας διαδικασίας προς την οικονομική ευμάρια στον Αραβικό κόσμο. Να σημειώσω ότι η φτώχεια στις χώρες αυτές ήταν ένας από τους πιο σοβαρούς παράγοντες που οδήγησαν στις εξεγέρσεις. Πιο κάτω θα εξετάζομαι τις οικονομικές συνέπειες στις χώρες όπου έλαβε χώρα η Αραβικής άνοιξη.

Ενώ η ιδέα της Δημοκρατίας στον αραβικό κόσμο σε μεταβατικό στάδιο θεωρήθηκε ως η κινητήρια δύναμη στις εξεγέρσεις, τα οικονομικά θέματα ήταν εξίσου σημαντικός *παράγοντας*. Ο εκρηκτικός συνδυασμός των αντιδημοκρατικών καθεστώτων, η διαφθορά, η υψηλή ανεργία, και η διεύρυνση του εισοδήματος και του πλούτου ήταν οι προϋποθέσεις για την εξέγερση. Δυστυχώς, τα τελευταία τέσσερα χρόνια, τα οικονομικά θέματα έχουν περιέλθει σε δεύτερη μοίρα στην πολιτική. Η έλλειψη προσοχής στην οικονομική πολιτική οφείλεται στο γεγονός ότι η εστίαση των κυβερνήσεων κάποιων χωρών είναι στην αντιμετώπιση των πολιτικών θεμάτων τα οποία έχουν προκύψει, καθώς επίσης, σε άλλες χώρες η κατάπαυση του πυρός και η επιστροφή στην ειρήνη.

3.4 Ποιες ήταν οι κυριότερες οικονομικές συνέπειες της Αραβικής Άνοιξης

Σχεδόν όλες οι οικονομίες στις χώρες αυτές, παραπαίουν κατά τη διάρκεια των τεσσάρων τελευταίων ετών, με χαμηλή οικονομική ανάπτυξη, και υψηλά επίπεδα ανεργείας. Οι χώρες που αντιμετώπιζαν την πολιτική και κοινωνική αναταραχή, βιώνουν μία κατάσταση ανασφάλειας, η οποία επιδεινώνεται και δημιουργεί μεγάλη αβεβαιότητα για τις εγχώριους και ξένους επενδυτές. Σίγουρα η πολιτική αβεβαιότητα είναι αρνητικός παράγοντας στο να προσελκύσει η χώρα ξένα κεφάλαια, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την ανάκαμψη της οικονομίας, δημιουργίας θέσεων

εργασίας και κατά συνέπεια μείωση της ανεργείας. Επίσης η οικονομική κρίση στην Ευρώπη οδήγησε σε μείωση της ζήτησης για εξαγωγές, η μείωση των εσόδων από τον τουρισμό, τις περικοπές στις άμεσες ξένες επενδύσεις, και κάμψη σε εμβάσματα εργαζομένων. **39.**

Η Αίγυπτος είναι η μεγαλύτερη οικονομία στην περιοχή με ονομαστικό ΑΕΠ κατά περίπου 250.000 εκατομμύρια δολάρια. Όπως ήταν αναμενόμενο η ανάπτυξη της μειώθηκε σε λιγότερο από 2 τοις εκατό από πάνω από 5 τοις εκατό κατά το έτος 2013. Η εικόνα ήταν σε μεγάλο βαθμό παρόμοια για την Ιορδανία. Παρόλο που είχε μία αύξηση κατά μέσο όρο ποσοστό του 6 τοις εκατό ετησίως κατά τη διάρκεια της προηγούμενης δεκαετίας, ο ρυθμός ανάπτυξης το 2011 βυθίστηκε σε μόλις 2,6 τοις εκατό. «Σε πολλές περιπτώσεις οι μισθοί για πλήρες ωράριο αγγίζουν τα όρια της φτώχειας, κι όμως αυτοί οι εργαζόμενοι παράγουν πολύ λίγα, γιατί δεν διαθέτουν επαρκή εκπαίδευση και επαγγελματική εξειδίκευση. Έτσι, η παραγωγικότητα στις χώρες αυτές είναι πολύ χαμηλότερη από τις περισσότερες χώρες της ανατολικής Ασίας» επισημαίνει ο Μάρκος Λέβε. **40.**

Τη Λιβύη, την Τυνησία και την Υεμένη πραγματικά είχαμε αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης, ένα φαινόμενο που σπάνια συναντάται σε αναπτυσσόμενο κόσμο. Η Λιβυκή υπόθεση ήταν ομολογουμένως εξαιρετική, όμως ο εμφύλιος πόλεμος είχε ως αποτέλεσμα τη δραστική περικοπή στην παραγωγή πετρελαίου σε λιγότερο από 0,5 εκατομμύρια βαρέλια ημέρα (MBD) από 1,7 MBD το 2010, και επίσης επειδή τα Η. Ε επέβαλε κυρώσεις, και πάγωμα της Λιβύης σε ξένα περιουσιακά στοιχεία. Η κατάρρευση της παραγωγής πετρελαίου, η κύρια πηγή των προϊόντων και των εσόδων της χώρας, και η ταυτόχρονη μείωση του ΑΕΠ εκτός πετρελαίου οδήγησε σε συνολική πραγματική πτώση του ΑΕΠ κατά το εντυπωσιακό 62 τοις εκατό. Στην Τυνησία, το πραγματικό ΑΕΠ μειώθηκε κατά περίπου 2 τοις εκατό, αφού κατά μέσο όρο ο ρυθμός ανάπτυξης 4,5 τοις εκατό ετησίως κατά τη διάρκεια της προηγούμενης δεκαετίας.

Η Υεμένη, η οποία είχε ίδια αύξηση με τον ίδιο ρυθμό όπως η Τυνησία κατά τη διάρκεια του 2000-10, είχε μια συρρίκνωση του πραγματικού ΑΕΠ κατά σχεδόν 12 τοις εκατό το 2011.

Ο ρυθμός ανάπτυξης του Μαρόκου αυξήθηκε το 2011 σε ποσοστό που οφείλεται κυρίως στην ισχυρή γεωργική παραγωγή εκείνο το έτος. Τα επόμενα δύο χρόνια τα ποσοστά ανάπτυξης στις Αραβικές χώρες που ήταν σε μεταβατικό στάδιο σταθεροποιήθηκαν, αλλά σε χαμηλά επίπεδα. Στη Λιβύη, καθώς η παραγωγή πετρελαίου επέστρεψε σε απευθείας σύνδεση πολύ ταχύτερα από το αναμενόμενο, το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά περισσότερο από 100 τοις εκατό το 2012, πριν από την πτώση και πάλι κατά 5 τοις εκατό το 2013.

39. Ουάσινγκτον DC, 10η Οκτωβρίου, 2013, [http://www.imf.org/external/Γαρμπής%20Iradian και Γιώργος Θ Abed, "IIF](http://www.imf.org/external/Γαρμπής%20Iradian%20και%20Γιώργος%20Αbed,%20)

Περιφερειακή επισκόπηση για τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική: «Αραβική Άνοιξη»
40. Πηγή: <http://www.skai.gr/news/world/article/216195/i-oikonomiki-diastasi-tis-aravikis-anoixis/#ixzz3JYo1BAHc>

Οι επίσημες στατιστικές δείχνουν ότι, με εξαίρεση το Μαρόκο, η ανεργία έφθασε σε διψήφιο αριθμό. Στην Αίγυπτο, το ποσοστό ανεργίας έφθασε σχεδόν το 13 τοις εκατό το 2012, και στην Υεμένη χτύπησε το 35 τοις εκατό. Ενώ αυτά τα υψηλά ποσοστά ανεργίας είναι σαφώς ένα σοβαρό πρόβλημα, πολύ πιο ανησυχητικό είναι ότι τα ποσοστά ανεργίας των νέων η οποία εκτιμάται ότι είναι δύο έως τρεις φορές το συνολικό ποσοστό ανεργίας. Ακόμη και στο Μαρόκο, τα οποία είχαν καλύτερη απόδοση από ό, τι την ανάπτυξη οι άλλες χώρες, η ανεργία ήταν πάνω από 9 τοις εκατό με το ποσοστό ανεργίας μεταξύ των ανθρώπων ηλικίας τριάντα τέσσερα χρονών και κάτω εκτιμάται ότι θα είναι περίπου 30 τοις εκατό.

Τα επίσημα στοιχεία για την ανεργία είναι διαθέσιμα μόνο μέχρι το 2012. Ανεπίσημα οι εκτιμήσεις δείχνουν μεγάλες διαφορές για το 2013. Η μείωση της ανάπτυξης \ Η αύξηση της ανεργίας \ Υψηλότερες τιμές του πετρελαίου \ Βραδύτερη Παγκόσμια Ανάπτυξη \ Ευρωπαϊκή Αναστάτωση \ Κοινωνική αναταραχή \ Πολιτική αλλαγή \ Περιφερειακής εξάπλωσης της κρίσης \ Η συγκράτηση του πληθωρισμού, εκτός από την Αίγυπτο και Υεμένη, ήταν η μόνη εξοικονόμηση χάριτος των υφέσεις στην οι αραβικές χώρες σε μεταβατικό στάδιο . Παρ 'όλα αυτά, με τον πληθωρισμό των χωρών που εμφανίζουν κατά μέσο όρο ετήσιο επιτόκιο 8 τοις εκατό, οι κυβερνήσεις πρέπει να είναι εν γνώσει του trade-off μεταξύ πληθωρισμού και ανάπτυξης. **.41.**

Σίγουρα η οικονομική ανάπτυξη της περιοχής θα είναι αργή και οδυνηρά δύσκολη για τον κόσμο της. Με την προοπτική ότι οι πόλεμοι θα συνεχισθούν στην περιοχή για αρκετά χρόνια ακόμη, αυτό δυσκολεύει ακόμη περισσότερη την οποία προσπάθεια για οικονομική ανάκαμψη της περιοχής, και φέρει σε δεύτερη μοίρα την οικονομία τόσο για τις κυβερνήσεις/καθεστώτα, όσο και για τους κατοίκους, καθότι αυτό που προέχει τώρα είναι η πολιτική σταθερότητα και ο τερματισμός των εχθροπραξιών.

41. <http://mercury.ethz.ch/serviceengine/Files/ISN/177370/ipublicationdocument>

Επίλογος - Συμπεράσματα

Πιο συγκεκριμένα, στο 1ο κεφάλαιο της εργασίας έγινε προσπάθεια να ερμηνευθεί ο όρος της Αραβικής «άνοιξης» και να αναδειχθούν και να φωτιστούν κάποιες ιδιαίτερες πτυχές του. Είδαμε τους κύριους παράγοντες, και τις αφορμές που οδήγησαν στις εξεγέρσεις/επαναστάσεις, με κύριους παράγοντες την οικονομική εξαθλίωση και την έλλειψη δημοκρατίας. Ακολουθώντας παρακολουθήσαμε βήμα – βήμα πως ξεκίνησαν τα γεγονότα, πως εξελίχθηκαν, και που έχουν οδηγηθεί μέχρι και σήμερα, στις κυριότερες χώρες που έλαβε χώρα η Αραβική άνοιξη. Εν συνεχεία, έγιναν αναφορές στην τεχνολογική διάσταση αυτής της εξέγερσης, σε μία προσπάθεια αφενός μεν να φωτιστεί ο ρόλος των νέων μέσω κοινωνικής δικτύωσης (**Facebook-Twitter**) στο «ξέσπασμα» των εξεγέρσεων.

Τώρα στο 2^ο κεφάλαιο έγινε αναφορά στο Ισλαμικό κράτος, όπου γνωρίσαμε το τι είναι το Ισλαμικό κράτος, είδαμε τις φρικαλαιότητες και τα εγκλήματα πολέμου που διαπράττουν καθημερινά οι μαχητές του. Είδαμε ότι το Ισλάμ έχασε πλέον τα σταθεροποιητικά του "ερείσματα" και έγινε "ρευστό", όπως ήταν επί Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Εύκολα πλέον "κατευθύνεται" προς όποιον το προσανατολίζουν τα αφεντικά των παρακρατικών, που κυριαρχούν στην κοινωνία του. Μετά από αιώνες ξαναεμφανίστηκε η απειλή θρησκευτικού πολέμου. Ακολουθώντας πληροφορηθήκαμε για τους σκοπούς του Ισλαμικού κράτους, είδαμε τα αποτελέσματα της Αραβικής άνοιξης με εκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς , και εκατομμύρια πρόσφυγες - μετανάστες εντός και εκτός των κρατών τους. Στο τέλος έγινε αναφορά για τις οικονομικές συνέπειες σε κάποιες από αυτές τις χώρες.

Πολλοί υποστηρίζουν ότι η Αραβική Άνοιξη, με το χάος και την αναρχία που έφερε, δεν ήταν τίποτε άλλο παρά μια "οφθαλμαπάτη", μία λάμψη η οποία έσβησε πρόωρα, αφού δεν έφερε τα επιθυμητά αποτελέσματα δηλ. την δημοκρατία, την οικονομική ευημερία την οποία ο κόσμος οραματιζόταν. Φυσικά η Αραβική Άνοιξη δεν είναι ένα μεμονωμένο γεγονός, αλλά μία ολόκληρη διαδικασία, με την έννοια ότι οι ηγέτες των χωρών αυτών ήταν γνωστό ότι δεν θα δέχονταν εύκολα την πτώση τους, αλλά και ο ρόλος της Δύσης θα είναι πάντα αμφιλεγόμενος. Σε κοινωνίες καταπιεσμένες, τα δημοκρατικά κινήματα που προβάλλουν την ανεκτικότητα και τις ανθρωπιστικές αξίες σχεδόν ποτέ δεν εμφανίζονται μέσα σε μία νύκτα, αλλά διά μέσου μιας σκληρής και επίπονης πολιτικής διαδικασίας. Σίγουρο είναι ότι οι "αλλαγές" θα συνεχίζονται σταδιακά και ίσως να διαρκέσουν δεκαετίες.

Διαφορετικές συνθήκες παράγουν διαφορετικό αποτέλεσμα. Στην Τυνησία οι ένοπλες δυνάμεις εγκατέλειψαν τον δικτάτορα και αμέσως μετά αποσύρθηκε από το πολιτικό σκηνικό. Στην Αίγυπτο συνέβη το αντίθετο: δύο φορές επενέβη ο στρατός για να απομακρύνει τον ηγέτη της χώρας, έπειτα από λαϊκές διαδηλώσεις. Και στις δύο περιπτώσεις ωστόσο είναι ύποπτος ο ρόλος του στρατού ως «εργαλείου» δημοκρατίας. Στη Λιβύη, προκειμένου να ανατραπούν οι ισορροπίες, χρειάστηκε η επέμβαση των δυτικών δυνάμεων για να φθάσουμε στην πτώση του Μοαμάρ

Καντάφι. Στη Συρία, πάλι, οι μεγάλες δυνάμεις στην αρχή εμφανίζονταν διστακτικές για να επέμβουν στρατιωτικά, αλλά εδώ και λίγο καιρό έχομαι αεροπορικούς βορβαδισμούς κατά του Ισλαμικού κράτους. Σε όλη τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική οι ισλαμιστές πήραν μια γεύση εξουσίας, αλλά τη χρησιμοποίησαν με διαφορετικό τρόπο κάθε φορά. Στην Τυνησία κατάλαβαν ότι δεν γινόταν να κυβερνήσουν μόνοι τους. Στην Αίγυπτο, αντίθετα, έκαναν το λάθος να «πατήσουν» άγαρμπα πάνω στους πολιτικούς τους αντιπάλους. Φερόμενοι παρανοϊκά, άρχισαν να βλέπουν όλη την αντιπολίτευση ως φορέα συνωμοσιών εναντίον τους και, μοιραία, υποτίμησαν τη δύναμη των ενόπλων δυνάμεων. Ωστόσο οι ισλαμιστές δεν βρίσκονται σε φάση υποχώρησης: εμφανίζονται αμυνόμενοι μεν, αλλά επ' ουδενί ηττημένοι. Το μάθημα που πρέπει να πάρουν είναι ότι δεν γίνεται κάθε φορά να επιρρίπτουν την ευθύνη σε κάποιον άλλον ή άλλους για τη δική τους μοίρα. Είχαν την ευκαιρία να ασκήσουν την εξουσία και την έχασαν. Όσο αφορά το Ισλαμικό κράτος, θεωρούν ότι η δημοκρατία δεν οδηγεί πουθενά και ότι μπορούν να φθάσουν στην ισλαμική τους ουτοπία μόνο διά μέσου της βίας.

Η Αραβική Άνοιξη έδειξε τη δύναμη, αλλά και τα όρια των μαζικών διαδηλώσεων. Εδώ και κάποια χρόνια ριζώθηκε η ιδέα της λαϊκής δύναμης στις χώρες αυτές. Η Αραβική Άνοιξη μπορεί να μην έφερε τα επιθυμητά αποτελέσματα στην ευρύτερη περιοχή, αλλά ξεπέρασε κάθε λαϊκή προσδοκία: ήταν, χωρίς αμφιβολία, και μια πνευματική επανάσταση, μια «εξέγερση του μυαλού». Ωστόσο η αλήθεια είναι πικρή: η δύναμη του λαού δεν είναι πάντα αρκετή για να γίνουν τέτοιες μεγάλες «αλλαγές».

Σίγουρα όμως το πιο σημαντικό που θα ρωτούσε κάποιος θα ήταν το εξής. Ήταν η Αραβική Άνοιξη μια επιτυχία ή αποτυχία; Κατά την άποψη μου, λαμβάνοντας υπόψη τους σκοπούς για το οποίο όλα αυτά συνέβησαν, και τονίζοντας ότι λαμβάνεται υπόψη η σημερινή κατάσταση στις χώρες αυτές, η Αραβική Άνοιξη, ήταν μια αποτυχία. Φυσικά κανείς δεν περίμενε ότι, μετά από αρκετές δεκαετίες εξουσίας αυταρχικών καθεστώτων, ότι θα μπορούσαν εύκολα να αντιστραφούν και να αντικατασταθούν με την σταθερότητα των δημοκρατικών συστημάτων σε ολόκληρη την περιοχή. Επικρατεί επίσης η απογοήτευση, όσων έλπιζαν ότι η απομάκρυνση των διεφθαρμένων κυβερνώντων θα μεταφραζόταν σε μια άμεση βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, κ.λ.π.

Είναι σχεδόν βέβαιο ότι οι κοινωνικές εξεγέρσεις, οι ανατροπές των καθεστώτων και οι δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις θα διαρκέσουν αρκετά χρόνια, ίσως και δεκαετίες. Θα είναι μια διαρκής προσέγγιση της δημοκρατίας. Το τελικό αποτέλεσμα ίσως τελικά να είναι θετικό για τον Αραβικό λαό. Ωστόσο, μέχρι τότε, η Αραβική Άνοιξη, εκτός από κάποια θετικά στοιχεία που υπήρξαν, θα προκαλεί ένα σύνολο αρνητικών συνεπειών, όπως: Ο σημαντικός αριθμός των ανθρώπινων απωλειών (ήδη, ο αριθμός των νεκρών υπολογίζεται σε εκατοντάδες χιλιάδες, μεταξύ των οποίων και άμαχοι). Η επιδείνωση της κατάστασης ασφάλειας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο (καθόλου απίθανο εντός των επόμενων ετών να προκληθούν και περιφερειακές συρράξεις). Η συρρίκνωση της οικονομίας των Αραβικών χωρών (απεργίες, πτώση της τουριστικής

κίνησης, εισροή κεφαλαίων κτλ). Η αύξηση της ροής μεταναστευτικών και προσφυγικών ρευμάτων προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βιβλιογραφία

Διαδικτυακές αναφορές

Ελληνική

.<http://www.amnesty.org.gr/%CF%80%CF%8C%CF%83%CE%BF%CE%B9-%CE%B1%CE%BA%CF%8C%CE%BC%CE%B1%CE%BF%CE%B9%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%86%CF%85%CE%B3%CE%B5%CF%82-%CE%B1%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%B7-%CF%83%CF%85%CF%81%CE%AF%CE%B1>

ΟΗ.Ε κατοποίηση και φόντοι παιδιών από το Ισλαμικό κράτος, εφημερίδα η Αυγή, 05/02/15, <http://www.avgi.gr/article/5287557/oie-kakopoiisi-kai-fono-i-paidion-apo-to-islamiko-kratos>

Συρία: Πάνω από 210.000 νεκροί και 4 εκατομμύρια πρόσφυγες στα χρόνια εμφυλίου, 11.03.2015 , 13:50 <http://www.avgi.gr/article/5377738/suria-pano-apo-210-000-nekroi-kai-4-ekatomuria-prosfuges-sta-xronia-emfuliou>

Η άνοδος του Ισλαμικού Κράτους (ISIS) είναι ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο Γιάμαλη Αναστασία, 09.12.2014 <http://www.avgi.gr/article/5119247/h-anodos-tou-islamiku-kratous-isis-einai-ena-apo-ta-simantikotera-gegonota-meta-ton-deutero-pagkosmio-polemo>

Συριακός εμφύλιος πόλεμος Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια

Τα ιστορικο-πολιτικά δεδομένα που δημιούργησαν μία «διπλή απειλή» και το κλειδί για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Ανάλυση για τη [Voria.gr](http://www.voria.gr) του καθηγητή Διεθνών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας Γ.Βοσκόπουλου http://epamsamou.blogspot.com/2014/09/blog-post_133.html

Η άνοδος του Ισλαμικού Κράτους (ISIS) είναι ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο Γιάμαλη Αναστασία, 09.12.2014

Αραβική άνοιξη, ``Μέση Ανατολή και Βόρεια Αφρική``, Βασίλης Γιαννακόπουλος, 13.07.13 <http://www.biblionet.gr/book/181570>

Βασίλη Γιαννακόπουλο, γεωστρατηγικός αναλυτής
,<http://www.geostrategy.gr/pdf/20140925%20Islamic%20State%20Vs%20al-Qaeda.pdf>

Η "ΑΡΑΒΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ" ΤΟΥ ISIS,"ΕΡΓΑΛΕΙΟ" MADE IN USA <http://dynati-ellada.gr/index.php/diethni/item/7928-i-araviki-anoiksi-tou-isis-ergaleio-made-in-usa>

<http://www.euro2day.gr/news/highlights/article-news/1180364/sygharhthria-ompama-sthn-kyvernshsh-ths-tynhsias.html>

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Βρυξέλες 16.10.2013

http://eeas.europa.eu/cfsp/docs/st14924_el.pdf

Mohammed Bobazizi, βραβείο Ζαχάρωβ 2011,
http://www.europarl.europa.eu/intcoop/sakharov/laureates/bouazizi_en.html

Βραβείο Ζαχάρωβ 2011 για τα ανθρώπινα δικαιώματα
http://www.europarl.europa.eu/pdfs/news/public/focus/20111014FCS29297/20111014FCS29297_el.pdf

Το βιβλίο των υποψηφίων για το βιβλίο Ζαχάρωβ
http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/sak/Sakharov_book_web_2014_EL.pdf

https://en.wikipedia.org/wiki/Revolutions_of_1848

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%86%CE%BD%CE%BF%CE%B9%CE%BE%CE%B7_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%A0%CF%81%CE%AC%CE%B3%CE%B1%CF%82

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CE%B1%CE%B2%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%86%CE%BD%CE%BF%CE%B9%CE%BE%CE%B7

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%B9%CE%B3%CF%85%CF%80%CF%84%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE_%CE%B5%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7_%CF%84%CE%BF%CF%85_201

Ο μύθος της Αραβικής άνοιξης, 15.07.13, Χρήστος Ιακώβου, http://geopolitics-gr.blogspot.com/2013/07/blog-post_1016.html

«Αίγυπτος: Στο εδώλιο ξανά ο Χόσνι Μουμπάρακ».

<http://gr.euronews.com/2015/04/04/egypt-mubarak-retrial-begins-in-corruption-case/.322>. «Egypt's Hosni Mubarak jailed in corruption retrial». BBC News. 9-5-2015. <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-32672630>.

<http://www.megatv.com/megagegonota/article.asp?catid=27372&subid=2&pubid=34366949>

Ο Χριστιανισμός στη Μέση Ανατολή μετά την “Αραβική Άνοιξη” 14Απριλίου 2014 του Χρήστου Ιακώβου <http://mignatiou.com/2014/04/o-christianismos-sti-mesi-anatoli-meta-tin-araviki-anixi/>

IK: Πουλάει παιδιά ως σκλάβους του σεξ

Καταγγελίες από την Επιτροπή Δικαιωμάτων του Παιδιού του ΟΗΕ

<http://www.kathimerini.com.cy/mobile.php?modid=2&artid=197221>

Αίγυπτος: Ακυρώθηκε η καταδίκη Μουμπάρακ, kathimerini.gr, 13-1-2015.

<http://www.naftemporiki.gr/story/824574/mauritania-me-8189-epanekselegi-proedros-o-ampntel-aziz>

Τι απέγινε η Αραβική άνοιξη, δημοσιεύθηκε στις 18/12/13 από Κατερίνα Καραβία.<http://thefrog.gr/%CF%84%CE%AF%CE%B1%CF%80%CE%AD%CE%B3%CE%B9%CE%BD%CE%B5%CE%B7%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%B2%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%AC%CE%BD%CE%BF%CE%B9%CE%BE%CE%B7>

Εφημερίδα η Καθημερινή ημερομηνίας 28/07/2015

<http://www.kathimerini.gr/804703/article/epikairothta/kosmos/h-livyh-metatrepetaise-somalia-ths-mesogeio>

Δρ. Νίκου Παναγιωτίδη, Δημοσιογράφου-Διεθνολόγου

<http://riknews.com.cy/index.php/news/analyseis/item/5352-islamiko-kratos-genealogia-drasi-kai-ideologia>

Άρθρο που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό **AMYNA & ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ**, τ. Ιουνίου 2012) Η_Αραβική_Άνοιξη_στις_χώρες_του_Μαγκρέμπ, Δρ. **Ιωάννης Παρίσης** Υποστράτηγος ε.α., Διδάκτωρ Διεθνών Σχέσεων <https://parisis.wordpress.com>

Η «Αραβική Άνοιξη» στις χώρες του Μαγκρέμπ Posted on 01/06/2012 by Ιωάν. Παρίσης(Άρθροδημοσιεύθηκεστοπεριοδικό**AMYNA&ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ**,τ.Ιουνίου 2012

<http://www.skai.gr/news/world/article/216195/i-oikonomiki-diastrasi-tis-aravikis-anoixis/#ixzz3jYο1BAHc>

Ξενόγλωσση

Aljazeera.net, «Η διαφθορά στη Συρία», (17/03/11),

<http://www.aljazeera.net/NR/exeres/35036086-2ABA-43FA-9CD2-75D0E0557054.htm>

Κέντρο Μελετών Aljazeera, «Οι ορίζοντες της συριακής εξέγερσης», (28/03/11),

<http://www.aljazeera.net/NR/exeres/F59D1479-E23D-49AC-8C92-B6BE1CF646B8.htm?GoogleStatID=24>.

Aljazeera.net, «Η συριακή κυβέρνηση αντικαθιστά το νόμο για την κατάσταση έκτακτης ανάγκης με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας»,

(31/03/11), <http://www.aljazeera.net/NR/exeres/42798281-4C5E-4BEA-A95E-F0E3407A3122.htm?GoogleStatID=9>

www.bbc.com/news/world-middle-east-26116868

<http://translate.google.com.cy/translate?hl=el&sl=en&u=http://www.bbc.com/news/world-middle-east-26116868&prev=search>

<http://www.bbc.co.uk/news/world-12482291>

<https://translate.google.com.cy/translate?hl=el&sl=en&u=http://www.bbc.co.uk/news/world-12482291&prev=search>

http://www.cima.ned.org/wp-content/uploads/2015/02/CIMA-Arab_Social_Media-Report-10-25-11.pdf

<http://translate.google.com.cy/translate?hl=el&sl=en&u=http://www.cima.ned.org/wp>

Προφίλ: Αμπού Μουσάμπ Αλ Ζαρκάουι Lee Hudson Teslik ενημερώθηκε: 8 Ιουνίου 2006

<http://www.cfr.org/iraq/profile-abu-musab-al-zarqawi/p9866>

http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Abdullah_Yusuf_Azzam

https://translate.google.com.cy/translate?hl=el&sl=en&u=http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Abdullah_Yusuf_Azzam&prev=search

Brad Hoff, Levant Report, “2012 Defense Intelligence Agency document: West will facilitate rise of Islamic State in order to isolate the Syrian regime”, May 19, 2015

<http://dynati-ellada.gr/index.php/diethni/item/7928-i-araviki-anoiksi-tou-isis-ergaleio-made-in-usa>

U.S. Department of State, Arms Control & International Security, “Country Reports on Terrorism 2012”, May 2013, p. 105 <http://dynati-ellada.gr/index.php/diethni/item/7928-i-araviki-anoiksi-tou-isis-ergaleio-made-in-usa>

Ibid, p. 207 <http://dynati-ellada.gr/index.php/diethni/item/7928-i-araviki-anoiksi-tou-isis-ergaleio-made-in-usa>

<https://translate.google.com.cy/translate?hl=el&sl=en&u=http://www.publications.parliament.uk/pa/cm201213/cmselect/cmcaff/80/8006.htm&prev=search>

<http://www.publications.parliament.uk/pa/cm201213/cmselect/cmcaff/80/8006>

ενημερωτική-ειδησεογραφική ιστοσελίδα Jadaliyya, (26/06/2012)

www.egypt.jadaliyya.com

Φόβοι ανάφλεξης στη Μέση Ανατολή με τον εμφύλιο στην Υεμένη, Δημοσιεύθηκε:

26 Μαρτίου 2015 - 11:24 <http://www.euro2day.gr/news/world/article/1317413/fovoi-anaflexhs-sth-mesh-anatolh-me-ton-emfylio-st.html>

Stratfor: Πώς παίζεται το παιχνίδι εξουσίας στην Υεμένη, Δημοσιεύθηκε: 26 Μαρτίου 2015 - 14:07

<http://www.euro2day.gr/specials/topics/article/1317470/stratfor-pos-paizetai-to-paihni-di-exoysias-sthn.html>

The Syrian Revolution 2011. (2011). In Facebook [Fan Page]. Retrieved January 13, 2012, from www.facebook.com/Syrian.Revolution

We are all Khaled Said. (2010). In Facebook [Fan page]. Retrieved January 3, 2012, from <http://www.facebook.com/ElShaheed?sk=info> We are all Khaled Shaid, 2010; Nato Community, 2010

<http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=551199382> Οι ανακοινώσεις προέρχονται από την ιστοσελίδα <http://www.franceintheus.org>. Οι αναφερόμενες ημερομηνίες είναι αυτές των ανακοινώσεων.

<http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=551199382>, 14.02.2011.
ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η «ΑΡΑΒΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ» 29

<http://www.fco.gov.uk/en/news/latest-news/?view=PressS&id=555975382>, 23.02.2011.

<http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=557181382>, 25.02.2011.

<http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=542249982>, 31.01.2011.

“go now”: <http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=558086882>, 28.2.2011

<http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=561485082>, 07.03.2011.

<http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=564995382>, 14.03.2011.

<http://www.fco.gov.uk/en/news/latestnews/?view=PressS&id=564995382>, 14.03.2011.

<http://www.franceintheus.org/IMG/html/briefing/2011/us110318.htm>, 18.03.2011.

<http://www.franceintheus.org/IMG/html/briefing/2011/us110223.htm>. Οι αναφορές που ακολουθούν είναι από την ίδια ιστοσελίδα και οι ημερομηνίες, αυτές των ανακοινώσεων.

<http://guides.library.cornell.edu/c.php?g=31688&p=200753>
<http://translate.google.com.cy/translate?hl=el&sl=en&u=http://guides.library.cornell.edu/c.php%3Fg%3D31688%26p%3D200753&prev=search>

«Τι είναι Αραβική Άνοιξη;». Βλ. ‘The revolution of jasmine and spring of Arab writers’, Saadi Yousef, «What Arab Spring?», (28/06/2011).
www.historyofafricaotherwise.gr/2011.

Michael, M. (2011, May 25). Mubarak Faces Egypt Protests on “Day of rage”, Huff Post World. Retrieved January 13, 2012, from http://www.huffingtonpost.com/2011/01/25/mubarak-faces-egypt-prote_n_813572.html

Kanalley, C. (2011, May 25). Egypt’s Internet shut down according to reports, Huff Post World. Retrieved January 13, 2012, from http://www.huffingtonpost.com/2011/01/27/egypt-internet-goes-down_n_815156.html

Bialer, J., Kanalley, C. (2011, May 25). Anonymous Internet Users Team up to provide communication tools for Egyptian People, Huff Post World. Retrieved January 13, 2012, from http://www.huffingtonpost.com/2011/01/29/anonymous-internet-egypt_n_815889.html

Ουάσινγκτον DC, 10η Οκτωβρίου, 2013, [http://www.imf.org/external/Γαρμπής Iradian και Γιώργος Θ Abed, "IIF Περιφερειακή επισκόπηση για τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική: «Αραβική Άνοιξη»](http://www.imf.org/external/Γαρμπής%20Iradian%20και%20Γιώργος%20Θ%20Abed,%20)

http://www.lse.ac.uk/IDEAS/publications/reports/pdf/SR011/FINAL_LSE_IDEAS__YemensArabSpring_Thiel.pdf

https://translate.google.com.cy/translate?hl=el&sl=en&u=http://www.lse.ac.uk/IDEAS/publications/reports/pdf/SR011/FINAL_LSE_IDEAS__YemensArabSpring_Thiel.pdf&prev=search

<http://www.judicialwatch.org/wp-content/uploads/2015/05/Pg.-291-Pgs.-287-293-JW-v-DOD-and-State-14-812-DOD-Release-2015-04-10-final-version11.pdf>

The Wall Street Journal, http://online.wsj.com/article/SB10001424052748704150604576166302482033280.html?mod=googlenews_wsj, Feb. 25, 2011.

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η «ΑΡΑΒΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ» 31

<http://www.publications.parliament.uk/pa/cm201213/cmselect/cmcaff/80/8006>
<https://translate.google.com.cy/translate?hl=el&sl=en&u=http://www.publications.parliament.uk/pa/cm201213/cmselect/cmcaff/80/8006.htm&prev=search>

<http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2011/01/155307.htm>

<http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2011/02/155898.htm>

US DEPARTMENT OF STATE, Secretary Clinton's Call to Egyptian Vice – President Omar Soliman, Washington DC, 02.02.2011, διαθέσιμο στο <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2011/02/156049.htm>

<http://www.state.gov/p/nea/rls/rm/178831.htm>

Οι ανακοινώσεις προέρχονται από την ιστοσελίδα <http://www.franceintheus.org>. Οι αναφερόμενες ημερομηνίες είναι αυτές των ανακοινώσεων.

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η «ΑΡΑΒΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ» 27

Η κατάσταση στην Αίγυπτο Ανακοίνωση Τύπου, Philip J. Crowley

Βοηθός Γραμματέας, Γραφείο Δημοσίων Υποθέσεων Ουάσιγκτον 25η Ιανουαρίου 2011 <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2011/01/155307.htm>

Ενημερωτικό Σημείωμα Γραφείο του εκπροσώπου Ουάσιγκτον 2 Φλεβάρη 2011 <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2011/02/155898.htm>

<https://translate.google.com.cy/translate?hl=el&sl=en&u=http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2011/02/155898.htm&prev=search>

<http://www.thetoc.gr/diethni/article/ereuna-gia-tis-thiriwdies-twn-tzixantistwn-sto-irak-apofasise-o-oie>

<http://www.unhcr.gr/nea/artikel/7172364a7bcf0f9f032efd9f4e2819fc/oi-polemoi-sti-syri.html>.

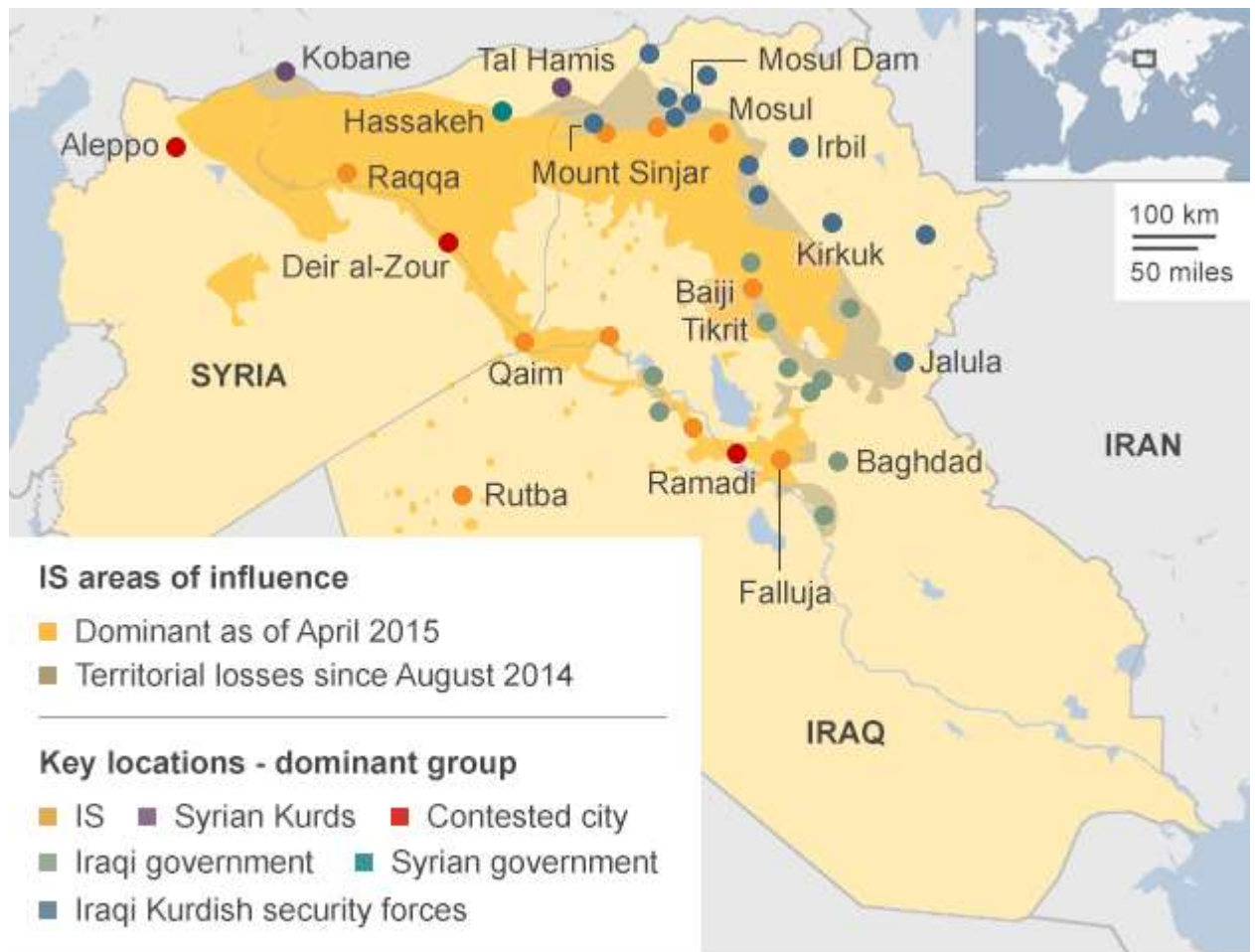
<http://www.whitehouse.gov/the-press-office/2011/10/07/fact-sheet-presidents-framework-investing-tunisia>

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η «ΑΡΑΒΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ» 25

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

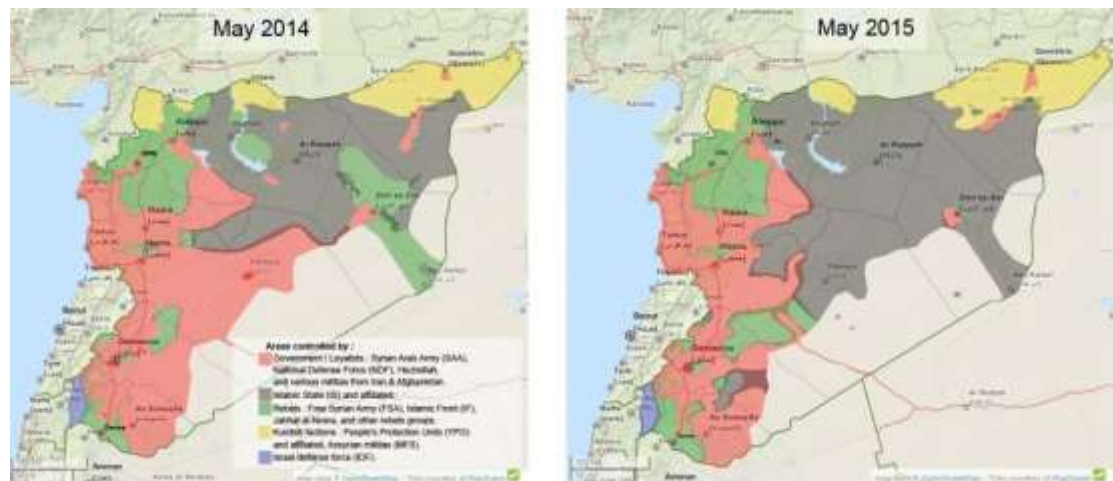
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Source: US Department of Defense. Tikrit was retaken from IS in April 2015

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

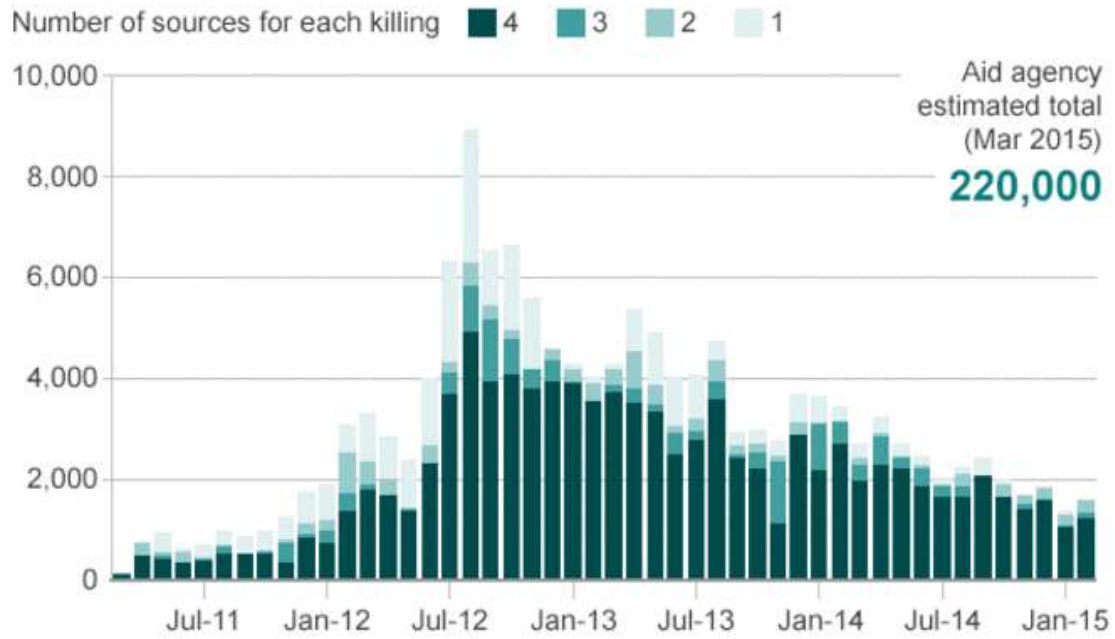

Αριστερά ο χάρτης της Συρίας τον Μάιο του 2014 και δεξιά τον Μάιο του 2015. Με μαύρο χρώμα τα εδάφη που ελέγχει το Ισλαμικό Κράτος, με κίτρινο τα εδάφη που ελέγχουν οι Κούρδοι, με κόκκινο είναι οι περιοχές που κρατά ακόμα η κυβέρνηση, με πράσινο οι άλλες τζιχαντιστικές ή αντιπολιτευόμενες οργανώσεις της Συρίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

Syria conflict death toll

Documented killings per month

Sources: Violations Documentation Center, Syrian Shuhada, Syrian Network for Human Rights, Syrian Center for Statistics and Research, Failing Syria aid agency report